II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 22. junija 2006

o *ad hoc* financiranju nizozemskih javnih radiotelevizijskih postaj C 2/2004 (prej NN 170/2003)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2007) 2084)

(Besedilo v nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2008/136/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z zgoraj navedenimi določbami ([1]),

ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

([1]) UL C 61, 10.3.2004, str. 8.

I. POSTOPEK IN OZADJE

1. POSTOPEK

(1) V letih 2002 ([2]) in 2003 ([3]) je Komisija prejela več pritožb, ki so vsebovale trditve, da vzpostavljeni sistem javnega financiranja za nizozemske javne radiotelevizijske postaje pomeni nezakonito in nezdružljivo državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

(2) Med predhodno preiskavo pritožb je Komisija prejela dodatne informacije od pritožnikov ([4]) in nizozemskih organov ([5]).

([2]) V dopisu z dne 24. maja 2002, ki so ga poslali CLT-UFA SA in združeni podružnici RTL/Holland Media Groep SA in Yorin TV BV; v dopisu z dne 10. oktobra 2002, ki ga je poslal SBS Broadcasting; v dopisu z dne 28. novembra 2002, ki ga je poslal VESTRA.

([3]) V dopisu z dne 3. junija 2003, ki ga je poslalo Nizozemsko združenje izdajateljev časopisov, in v dopisu z dne 19. junija 2003, ki ga je poslala založniška družba „*De Telegraaf*".

([4]) V dopisih z dne 29. junija 2002, 28. oktobra 2002, 21. februarja 2003 in dveh dopisih z dne 19. junija 2003.

([5]) V dopisih z dne 12. septembra 2002 in 18. septembra 2002, kot odgovor na zahtevo po podatkih, ki jo je Komisija poslala 24. junija 2002.

(3) Po predhodni oceni domnevnih ukrepov pomoči je Komisija v dopisu z dne 3. februarja 2004 Nizozemsko obvestila, da se je odločila sprožiti postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe ES, glede nekaterih ukrepov, ki bi jih lahko opredelili kot novo pomoč.

(4) Odločitev Komisije o sprožitvi postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ([6]). Komisija je pozvala vse zainteresirane stranke, naj predložijo svoje pripombe o pomoči.

(5) Nizozemska je na odločitev o sprožitvi postopka odgovorila z dopisom z dne 30. aprila 2004. Poleg tega je Komisija prejela pripombe od 11 zainteresiranih strank ([7]). V dopisu z dne 29. aprila 2004 je Komisija pripombe posredovala Nizozemski. Odgovor nizozemskih organov je prejela v dopisu z dne 13. avgusta 2004.

(6) Komisija je nizozemskim organom postavila dodatna vprašanja v dopisih z dne 4. januarja 2005 in 25. maja 2005, na katera so nizozemski organi odgovorili z dopisoma z dne 27. januarja 2005 in 25. julija 2005. Dodatne informacije je prejela od enega pritožnika („*De Telegraaf*“) dne 25. julija 2005 in od nizozemskih organov dne 2. septembra. Komisija je 22. novembra 2005 nizozemske organe zaprosila za dodatna pojasnila z elektronskimi sporočili, na katera so organi odgovorili 25. novembra 2005. Komisija se je po sestanku z organi odločila, da so potrebna dodatna pojasnila. V ta namen je nizozemskim organom 22. decembra 2005 poslala zahtevo po informacijah, na katero so ti organi odgovorili 3. februarja 2006, ker jim je bil odobren odlog. V zvezi s tem odgovorom so si nizozemski organi in Komisija februarja 2006 in aprila 2006 izmenjali dodatna elektronska sporočila.

(7) Sestanek med nizozemskimi organi in Komisijo je potekal 24. septembra 2004. Sestanek z družbo „*De Telegraaf*“ je potekal 27. oktobra 2004. Sestanek z „*Broadcasting Partners*“ je potekal 5. januarja 2005. Sestanek med družbo RTL in Komisijo je potekal 27. julija 2005, med družbo VESTRA in Komisijo pa 23. septembra 2005. Komisija se je z nizozemskimi organi ponovno sestala 1. februarja in 14. februarja 2006.

([6]) Glej opombo št. 1.

([7]) Združenje komercialnih televizij v Evropi (ACT) v dopisu z dne 15. aprila 2004; Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) s telefaksom z dne 8. aprila 2004; Broadcast Partners, končna različica v dopisu z dne 27. aprila 2004; CLT-UFA, RTL/HMG in Yorin (v nadaljnjem besedilu „CLT-UFA“) v dopisu z dne 14. aprila 2004; *De Telegraaf* v dopisu z dne 5. aprila 2004; Groep Nederlandse Dagbladpers v dopisu z dne 21. aprila 2004; Publieke Omroep v dopisu z dne 21. aprila 2004; SBS Broadcasting BV v dopisu z dne 26. aprila 2004; Brancheverenigingen van Nederlandse kabelbedrijven (VECAI) v dopisu z dne 8. aprila 2004; Vereniging van Commerciële Radio (VCR) v dopisu z dne 13. aprila 2004.

(8) Poleg tega postopka glede „nove pomoči“ se v ločenem postopku glede „veljavne pomoči“ (prim. državno pomoč št. E-5/2005) ocenjuje, kako se javne radiotelevizijske postaje financirajo z letnimi državnimi plačili in Skladom za spodbujanje („*Stifo*“, „*Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties*“) ([8]). Komisija se v tej odločbi nanaša na ukrepe, ki so predmet „postopka glede veljavne pomoči“, samo toliko, kot je potrebno, da se ustvari celotna slika o financiranju javne radiodifuzije. Ne obravnava pa vprašanja združljivosti rednih letnih plačil in plačil iz Sklada za spodbujanje s pravili o državni pomoči.

(9) Ta odločba se tudi omejuje na oceno financiranja osrednjih dejavnosti javnih radiotelevizijskih postaj (tako imenovanih glavnih nalog). Stranske dejavnosti, kot so nove medijske storitve, zagotavljanje storitve kratkih sporočil (SMS) in storitve „i-mode“, se torej ne proučujejo. Prav tako ta odločba ne obravnava naložb zavoda NOS v omrežnega operaterja Nozema, ki naj ne bi potekale po tržnih pogojih glede na pritožbe. Ta vprašanja se bodo obravnavala ločeno.

(10) Odločitev o sprožitvi formalnega postopka preiskave je zajemala postopek od leta 1992 dalje. Kljub temu se zdi, da so bila prva *ad hoc* plačila izplačana šele leta 1994. Poleg tega so sedaj na voljo podatki do leta 2005 in bi jih bilo treba upoštevati. V Odločbi bi se torej zajelo obdobje od leta 1994 (ko je bilo izvršeno prvo *ad hoc* plačilo) do leta 2005 (kot zadnje leto, za katero so na voljo končni podatki). Treba je opozoriti, da so nizozemski organi Komisijo pozvali, naj upošteva tudi leto 2006. Vendar se podatki za leto 2006 le začasni in jih zato ni mogoče upoštevati.

2. PODROBNI OPIS SISTEMA JAVNE RADIODIFUZIJE

(11) V oddelku 11 tega poglavja so predstavljeni akterji v sektorju (javne) radiodifuzije. Nato so v oddelku 2.2 navedeni različni elementi sistema financiranja za nizozemski sektor radiodifuzije na splošno. V zvezi s tem so opisane zakonske določbe, ki radiotelevizijske postaje pooblaščajo za opravljanje javnih storitev, pojasnjeni različni mehanizmi financiranja (letna plačila in *ad hoc* plačila) ter obrazložene rezerve, ki so si jih ustvarile javne radiotelevizijske postaje in ki jih uporabljajo pri svojem opravljanju javnih storitev. O komercialnih dejavnostih nizozemskih javnih radiotelevizijskih postaj se razpravlja v oddelku 2.5. V oddelku 2.6 je pojasnjen odkup pravic za prenos nogometnih tekem s strani zavoda NOS, v oddelku 2.7 pa razmerje med radiotelevizijskimi postajami in kabelskimi operaterji. Nazadnje je v oddelku 2.8 podrobno pojasnjeno, kateri ukrepi so predmet tega postopka.

([8]) Zadeva NN 32/91, ki jo je Komisija odobrila julija 1991.

2.1. Akterji v sektorju (javne) radiodifuzije

(12) Sistem javne radiodifuzije sestavljajo različne organizacije, med njimi osem zasebnih združenj (zasebne radiotelevizijske postaje s člani, pooblaščenimi za opravljanje javnih storitev) in deset zasebnih fundacij (zasebne radiotelevizijske postaje brez članov, pooblaščenih za opravljanje javnih storitev) ([9]).

(13) Poleg radiotelevizijskih postaj, navedenih v odstavku 12, je v sistem javne radiodifuzije vključen še en akter – NOS, ki ima dvojno vlogo. Prva vloga je vloga javne radiotelevizijske postaje, odgovorne za televizijske in radijske programe (pod imenom „NOS RTV“). Druga vloga je vloga koordinatorja celotnega sistema javne radiodifuzije, ki jo opravlja Upravni odbor NOS (imenovan „Publieke Omroep“, v nadaljnjem besedilu „PO“). PO, katerega funkcije in naloge vsebuje Zakon o medijih, spodbuja sodelovanje med javnimi radiotelevizijskimi postajami, usklajuje tri javne televizijske programe in dvakrat na leto Organu za medije poroča o dejavnostih javnih radiotelevizijskih postaj.

(14) NOS prejema denarna sredstva iz medijskega proračuna za naloge, ki jih opravi kot PO, in naloge, ki jih opravi kot NOS RTV.

(15) Javne radiotelevizijske postaje razširjajo javne televizijske programe prek treh javnih kanalov ([10]).

(16) Nizozemska produkcijska organizacija za radiodifuzijo („*Nederlands Omroepbedrijf*“, v nadaljnjem besedilu „NOB“) je del sistema javne radiodifuzije. NOB se ukvarja s snemanjem, pripravo za prenose in dejanskim prenosom zvoka, gibljivih slik in podatkov vsem možnim distribucijskim kanalom. NOB te storitve zagotavlja komercialnim in javnim radiotelevizijskim postajam. Nizozemska vlada storitve, ki se zagotavljajo javnim radiotelevizijskim postajam, obravnava kot javne storitve, zato se javno financirajo ([11]).

(17) Ločena fundacija („*Stichting Ether Reclame*“, v nadaljnjem besedilu „STER“) je izključno odgovorna za prodajo oglasnega prostora in razširjanje oglaševanja na javnih kanalih. STER je odgovoren za odmerjeni oddajni čas. Prihodki, ki jih ustvari STER, se neposredno prenesejo državi.

(18) Poleg nacionalnih javnih radiotelevizijskih postaj deluje na nacionalni ravni tudi več komercialnih radiotelevizijskih postaj. Te komercialne radiotelevizijske postaje so, na primer, RTL (RTL 4, 5 in 7, vse iz skupine CLT-UFA) SBS6, NET5 in Veronica (iz skupine SBS Broadcasting) in Talpa (Talpa Media Holding). Svoje prihodke ustvarjajo predvsem s televizijskim oglaševanjem.

([9]) Združenja s člani so KRO, AVRO, NCRV, EO, TROS, BNN, VARA in VPRO. Samostojne zasebne organizacije so: NPS, Teleac/NOT, RVU, VKZ, RKK, HOS, NMO, OHM, NIK, BOS.

([10]) Nederland 1, 2 in 3.

([11]) Prim. člen 90 Zakona o medijih.

2.2. Zakonska ureditev javne radiodifuzije

(19) Sektor radiodifuzije trenutno urejata Zakon o medijih z dne 21. aprila 1987 (Stb. 1987, 249) in Odlok o medijih. Javne radiotelevizijske postaje lahko zakonsko opravljajo štiri kategorije dejavnosti, ki so v veljavnem Zakonu o medijih opredeljene kot „glavna naloga“, „stranske naloge“, „stranske dejavnosti“ in „društvene dejavnosti“. Javne radiotelevizijske postaje so upravičene do državnega financiranja za „glavno nalogo“ in „stranske naloge“.

2.2.1. *Pravne opredelitve pojmov*

Glavne naloge

(20) Člen 13(c)(1) Zakona o medijih opisuje, da je „glavna naloga“ javnih radiotelevizijskih postaj: „

a) zagotavljanje pluralistične in kakovostne ponudbe programov za splošno razširjanje na področjih informacij, kulture, izobraževanja in razvedrila na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter njihovega prenosa ali oddajanja na odprtih kanalih;

b) opravljanje vseh dejavnosti v zvezi s ponudbo programov in potrebnega prenosa v tej zvezi;

c) razširjanje programov, namenjenih za države in območja zunaj Nizozemske ter za nizozemske državljane v tujini.“

(21) Člen 13(c)(2) Zakona o medijih določa splošne zahteve za programe, ki jih razširjajo javne radiotelevizijske postaje. Programi morajo „na uravnotežen način prikazati podobo družbe ter interesov in stališč o družbi, kulturi in filozofiji med prebivalstvom;

a. *programi morajo biti dostopni celotnemu prebivalstvu na zadevnih območjih;*

b. *in prispevati k pluralizmu in kulturni raznolikosti na Nizozemskem (…).*“

(22) Poleg tega je skupni programski čas, ki naj bi se odmeril različnim kategorijam, kot so kultura, izobraževanje in razvedrilo, urejen s predpisanimi odstotki ([12]).

(23) Člen 16 Zakona o medijih določa, da nekatere naloge opravlja NOS RTV, in podrobneje opredeljuje te naloge. V tem je zajeto zagotavljanje športnih prenosov, vključno z, a ne omejeno na, tekmovanja in pokalne tekme ter mednarodne prireditve. Odstotek skupnega oddajnega časa, ki naj bi bil posvečen takšnim športnim dogodkom, ni vnaprej določen s statutom. V praksi si NOS RTV prizadeva športnim programom nameniti 9–11 % skupnega oddajnega časa ([13]).

([12]) Prim. člena 50 in 54 Zakona o medijih.

([13]) Glej Načrt politike zavoda NOS za obdobje 2000–2010.

(24) Združenja za radiodifuzijo so upravičena do oddajnega časa za zagotavljanje nacionalnih televizijskih programov in imajo v skladu s členom 31(4) Zakona o medijih pravico prejemati državna finančna sredstva za opravljanje te naloge.

Stranske naloge

(25) V skladu s členom 13(c)(3) Zakona o medijih, ki je bil uveden leta 2000, lahko sistem javne radiodifuzije *„svojo nalogo, kot je navedena v prvem odstavku, opravlja tudi z dobavo in distribucijo programske vsebine, razen tiste, ki je vključena v odstavek (1)(a)"*. Z drugimi besedami, javne radiotelevizijske postaje lahko vsebine javnih storitev, že navedene v odstavku 20 kot glavna naloga, razširjajo po drugih medijskih platformah, kot je na primer internet.

(26) Tako imenovane „stranske naloge" morajo izpolnjevati številne pogoje. V skladu s členom 55 Zakona o medijih se tako na primer ne smejo uporabljati za ustvarjanje dobička tretjim osebam. Primera teh stranskih nalog sta vzdrževanje spletne strani ali tematskega kanala.

(27) Prav tako je treba omeniti, da izvajanje „glavnih" in „stranskih" nalog ustvarja prihodke za javne radiotelevizijske postaje, ki se porabijo za opravljanje javnih storitev ([14]).

Stranske dejavnosti in društvene dejavnosti

(28) Nizozemske javne radiotelevizijske postaje lahko opravljajo tudi dejavnosti, ki so opredeljene kot stranske dejavnosti in društvene dejavnosti. Stranske dejavnosti ([15]) morajo izpolnjevati številne zakonsko določene pogoje. Primeri takšnih stranskih dejavnosti so prodaja programskih priročnikov, sponzorstvo, prodaja programskih pravic in programskega gradiva, oddaja pisarniških prostorov v najem in organizacija prireditev na prostem.

(29) Druge dejavnosti so „društvene dejavnosti", to so dejavnosti, ki jih združenja za radiodifuzijo opravljajo za svoje člane. Zajemajo objavo revij ter organizacijo in prodajo počitniških paketov.

2.2.2. ***Pooblastitev in nadzor***

(30) Neodvisni organ za medije („*Commissariaat voor de Media*") mora zagotavljati skladnost s programskimi in finančnimi zahtevami Zakona o medijih in izvedbenimi predpisi (člen 9 Zakona o medijih).

(31) Organ za medije ima pravno obveznost, določeno v členu 134 Zakona o medijih, in sicer zagotavljati, da javne radiotelevizijske postaje izpolnjujejo svoje obveznosti, vključno s kvoto za različne vrste programov. Organ za medije lahko naloži denarne kazni, če obveznosti niso izpolnjene. Prav tako preveri, ali radiotelevizijske postaje ravnajo v skladu z zakonskimi omejitvami o sponzoriranju in oglaševanju.

(32) Organ vsako leto na podlagi predloženih poročil računovodij preveri, ali računovodske evidence javnih radiotelevizijskih postaj izpolnjujejo zahteve Zakona o medijih, Odloka o medijih in Finančnega priročnika. Če te zahteve izpolnjujejo, organ odobri proračunske zneske za redno zagotavljanje programov (člena 100 in 101 Zakona o medijih).

2.3. **Viri financiranja javnih radiotelevizijskih postaj**

(33) Glavni viri financiranja javnih radiotelevizijskih postaj so letna izplačila, ki jih prejmejo od države. Za zmanjšanje vpliva proračunskih nihanj lahko imajo javne radiotelevizijske postaje določene rezerve. Poleg tega javne radiotelevizijske postaje od leta 1994 naprej prejemajo *ad hoc* plačila.

(34) Ker se ocena združljivosti *ad hoc* financiranja ne more opraviti brez upoštevanja drugih virov javnega financiranja, opis v nadaljevanju zajema letna in *ad hoc* plačila, čeprav letna plačila in plačila iz sklada Stifo niso predmet te odločbe (glej odstavek 6).

2.3.1. ***Letna plačila***

(35) Nizozemske javne radiotelevizijske postaje prejemajo letne finančne prispevke iz državnega medijskega proračuna. V obdobju med letoma 1994 in 2005 so ta plačila v celoti znašala okrog 7,1 milijard EUR. Od tega zneska se je približno 819,6 milijona EUR preneslo PO za njegovo vlogo upravljavca in koordinatorja; preostali znesek 6,3 milijarde EUR je bil izplačan posameznim radiotelevizijskim postajam. Medijski proračun črpa sredstva iz več virov: državnega televizijskega prispevka (pobranega od davkoplačevalcev), prihodkov od oglaševanja fundacije STER in prihodkov od obresti iz Splošnega rezervnega sklada za radiodifuzijo („*Algemene Omroepreserve*", v nadaljnjem besedilu „AOR") ([16]). Višina medijskega proračuna določa prag zneska letnega financiranja, ki je lahko na voljo javnim radiotelevizijskim postajam (in drugim medijskim organizacijam).

2.3.2. ***Stifo***

(36) Poleg letnih plačil so javne radiotelevizijske postaje prejele plačila iz sklada Stifo (Sklad za spodbujanje produkcij na

([14]) Sponzorstvo, vendar tudi prihodki od prodaje vstopnic, naročnin, storitev SMS itd. (Glej Finančni priročnik, različico iz leta 2005, str. 18).

([15]) V Zakon o medijih uvedeno z zakonom z dne 5. julija 1997.

([16]) AOR je rezerva, ki je namenjena za javno razširjanje programov in jo upravlja Organ za medije. AOR se uporablja za kritje primanjkljajev, ki jih povzročijo nizki prihodki od oglaševanja v proračunskem letu. Prav tako se uporablja kot rezerva v primeru likvidacije javne radiotelevizijske postaje, ki nima nobenih svojih sredstev, in kot bilanca tekočih transakcij med ministrom in Organom za medije. AOR na splošno krije tudi dodatne stroške, ki nastanejo zaradi zvišanja cen. V letnih plačilih se zvišanje cen upošteva šele dve leti po zvišanju. AOR se uporablja kot rezerva za to obdobje.

področju kulture). Sredstva, dodeljena iz sklada Stifo, se opredelijo kot ukrep državne pomoči, toda Komisija je ukrep odobrila (NN 32/91). Ukrep pomoči iz sklada Stifo se zato obravnava kot veljavna državna pomoč. Plačila iz sklada Stifo posameznim javnim radiotelevizijskim postajam (PO ni prejel nobenega plačila iz sklada Stifo) so v obravnavanem obdobju znašala 155 milijonov EUR.

2.3.3. **Ad hoc plačila**

(37) Poleg prenosov, navedenih v odstavkih 33 in 2.3.1, ki se obravnavajo kot redni viri financiranja javnih radiotelevizijskih postaj, so javne radiotelevizijske postaje prejele več plačil na *ad hoc* podlagi. Ta plačila so se izvršila neposredno radiotelevizijskim postajam ali so se usmerila prek posebnih skladov in rezerv.

2.3.3.1. *Plačila iz dopolnilnih sredstev*

(38) Dopolnilna sredstva so namenski del medijskega proračuna. V obdobju med letoma 1996 in 1998 se je iz dopolnilnih sredstev znesek v višini [...] (*) milijona EUR prenesel na NOS RTV. Dopolnilna sredstva so bila uvedena leta 1996 za sofinanciranje višjih cen za programske pravice. Pogoji, pod katerimi se lahko denarna sredstva razdelijo, so bili sprejeti z medsebojnim sporazumom med državo in javnimi radiotelevizijskimi postajami. Če javne radiotelevizijske postaje iz svojih rednih proračunov ne morejo kupiti pravic, katerih cena je preveč narasla, bo finančna sredstva za odkup prispevala država, tj. sofinancirala bo odkup teh pravic z zagotovitvijo enakega zneska.

2.3.3.2. *Plačila iz Rezervnega sklada za radiodifuzijo (FOR)*

(39) Minister za izobraževanje, kulturo in znanost je leta 1998 v skladu s členom 106a Zakona o medijih dobil možnost, da na podlagi *ad hoc* plačil prenese denar iz AOR, ki ga upravlja Organ za medije, v sklad, namenjen za financiranje posebnih pobud PO in javnih radiotelevizijskih postaj. Sklad, v nadaljnjem besedilu FOR, je bil ustanovljen leta 1999 in je pod nadzorom PO.

(40) Če sklad AOR preseže 90,8 milijona EUR, načeloma obstaja možnost prenosa sredstev v sklad FOR. Vendar to ni samodejen proces. Vsako leto se minister za izobraževanje, kulturo in znanost odloči, ali je prenos možen, in če je, kolikšen znesek se lahko prenese. Kadar se tak prenos odobri, so pravila določena v protokolu. Takšna protokola so pripravili leta 1999 in 2001. Na podlagi Zakona o medijih (člen 99(2)(d)) mora biti v proračunu tudi obrazloženo, kako namerava Upravni odbor porabiti denar. Minister lahko na podlagi tega predloga zagotovi razpoložljiva denarna sredstva iz sklada FOR za PO, ki se lahko uporabijo za namene, ki jih določi minister ob zagotovitvi razpoložljivih denarnih sredstev ([17]). Čeprav je FOR sklad, namenjen pobudam organa PO, ni rezerva, ki je del sredstev organa PO.

(41) Razpoložljiva denarna sredstva iz sklada FOR, omogočajo, da daje organ PO kakovostno spodbudo, izboljša načrtovanje programov in vlaga v javne radiotelevizijske postaje na splošno. Natančneje je cilj sklada FOR:

— nadomestiti manjši prihodek od oglaševanja fundacije STER;

— okrepiti raznolikost in kakovost načrtovanja programov, kadar to vključuje dodatne začetne stroške, ter

— financirati naložbe, ki podpirajo nizozemske storitve javne radiodifuzije kot celote.

(42) Do leta 2005 je sistem javne radiodifuzije iz sklada FOR prejel 191,2 milijona EUR, od tega se je 157,4 milijona EUR preneslo posameznim javnim radiotelevizijskim postajam in 33,8 milijona EUR organu PO.

2.3.3.3. *Plačila iz Sklada za koprodukcijo (CoBo)*

(43) Sklad za koprodukcijo („*Coproductiefonds Binnenlandse Omroep*“, v nadaljnjem besedilu „CoBo“) je bil ustanovljen za financiranje koprodukcij med nizozemskimi javnimi radiotelevizijskimi postajami in drugimi programskimi producenti. Njegov prihodek izhaja iz prihodkov, ustvarjenih s plačili belgijskih in nemških kabelskih operaterjev za avtorske pravice za distribucijo treh nizozemskih kanalov v Belgiji in Nemčiji. Sklad so ustanovile javne radiotelevizijske postaje in se upravlja prek fundacije. Odbor sklada sestavljajo direktorji javnih radiotelevizijskih postaj.

(44) Leta 1994 so se nizozemski organi odločili, da bodo izvršili plačila dvema podskladoma, ki ju upravlja sklad CoBo, in sicer „Filmskemu skladu“, ki financira koprodukcije filmov in dokumentarnih oddaj, ter *projektu* „Telefilm“, katerega namen je spodbujanje produkcije kakovostnih programskih televizijskih filmov.

(45) Posamezne javne radiotelevizijske postaje so v obdobju med letoma 1994 in 2005 prejele 31,7 milijona EUR javnega denarja iz sklada CoBo. PO ni prejel nobenega plačila iz sklada CoBo.

2.4. Rezerve, ki jih imajo posamezne radiotelevizijske postaje

(46) Vsaka javna radiotelevizijska postaja ima določene rezerve, ki so običajno programska rezerva oziroma društvena ali fundacijska rezerva, odvisno od tega, ali je javna radiotelevizijska postaja fundacija ali združenje.

(*) Poslovna skrivnost.

([17]) Dopis z dne 24. februarja 2006, str. 3. in 4.

2.4.1. ***Programske rezerve***

(47) Posamezne javne radiotelevizijske postaje lahko svoje rezerve povečajo, ko skupni prihodki presežejo skupne stroške. Te programske rezerve se lahko uporabijo za kritje programskih stroškov v prihodnjih letih.

(48) Po navedbah nizozemskih organov se vrednost programov, ki so bili narejeni, vendar jih še niso oddajali, doda k programskim rezervam ([18]). Tako programske rezerve kažejo tudi vrednost že narejenih programov. Leta 2005 je skupni znesek programskih rezerv, ki so jih imele posamezne javne radiotelevizijske postaje, znašal 78,6 milijona EUR.

(49) Prav tako se je leta 2005 PO odločil, da bi bilo treba del programskih rezerv prenesti na sam organ PO, vendar se je radiotelevizijskim postajam dovolilo, da so obdržale rezerve v višini 5–10 % svojega letnega proračuna. Javne radiotelevizijske postaje so na organ PO prenesle 42,457 milijona EUR.

2.4.2. ***Društvene rezerve***

(50) Združenja javnih radiotelevizijskih postaj so izhajala iz subjektov javnega prava. Z leti so si ustvarila svoje društvene rezerve iz prispevkov in zapuščin, prejetih od svojih članov. Društvene rezerve so tako izhajale iz zasebnih virov. Leta 1993 se je nizozemska vlada odločila, da „zamrzne" društvene rezerve. Od takrat naprej je bilo treba načeloma ([19]) vse dobičke, ustvarjene z društvenimi dejavnostmi in drugimi nejavnimi dejavnostmi, porabiti za dejavnosti javnih storitev in se jih ni smelo več prenesti v društvene rezerve. Leta 2005 so skupne društvene rezerve javnih radiotelevizijskih postaj na Nizozemskem znašale približno 131,1 milijona EUR.

2.4.3. ***Fundacijske rezerve postaje NOS RTV in manjših radiotelevizijskih postaj***

(51) NOS RTV, NPS in druge manjše radiotelevizijske postaje brez članov (člen 39f Zakona o medijih) imajo „fundacijsko rezervo" („*stichtingsreserve*"). Skupni znesek fundacijskih rezerv je leta 2005 znašal 42,2 milijona EUR ([20]).

2.5. **Oglaševanje na javnih televizijskih kanalih**

(52) Kot je bilo že pojasnjeno v odstavku 16, je fundacija STER odgovorna za prodajo oglaševanja na javnih televizijskih kanalih.

(53) Drugi dve glavni družbi, ki tržita televizijsko oglaševanje in delujeta na nizozemskem trgu, sta IP in SBS. IP trži oglaševanje v imenu komercialnih radiotelevizijskih postaj RTL4, RTL5 in Yorin. SBS trži oglaševanje za svoje komercialne radiotelevizijske postaje SBS6, Net 5 in Veronica. Poleg družb IP in SBS obstaja še nekaj drugih komercialnih radiotelevizijskih postaj, ki prav tako tržijo oglaševanje ([21]). Tarife, ki jih zaračuna STER, se izračunajo na podlagi napovedi oglaševalskih agencij, cenikov konkurentov in zgodovine gibanja cen.

(54) Preglednica 1 spodaj prikazuje razvoj deleža gledalcev javnih radiotelevizijskih postaj, za katere fundacija STER izvaja trženje oglaševanja. Delež gledalcev, starih nad 13 let, je v zadnjih letih z 38,8 % v letu 1997 padel na 35,4 % v letu 2005. Za kategorijo gledalcev, starih med 20 in 49 let, je delež celo še nižji, tj. 27,2 %.

Preglednica 1

Delež gledalcev, starih nad 13 let, ter gledalcev, starih od 20 do 49 let, (18:00–24:00), v obdobju med leti 1997 in 2005

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
13+	38,8	39,9	37,8	39,8	38,8	37,9	36,8	38,9	35,4
20–49	34,6	35,8	31,6	33,3	33,0	32,5	30,1	31,8	27,2

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 24. februarja 2006.

([18]) Dopis z dne 27. januarja, telefonski pogovor z dne 3. februarja 2005 in odgovor na dodatno zahtevo dne 25. julija 2005.

([19]) Obstaja nekaj izjem od tega pravila. Do nekaterih prenosov v društvene rezerve je prišlo, ko so se predhodne društvene rezerve uporabile za financiranje dejavnosti javnih storitev. Glej tudi odstavek 141 in naslednje odstavke.

([20]) Fundacijske rezerve znašajo 2,288 milijona EUR (NPS), 0,832 milijona EUR (NOS) in 39,119 milijona EUR (PO).

([21]) Kot na primer Talpa, Nickelodeon, Jetix, TMF in MTV.

(55) Od leta 1994 naprej so bruto prihodki (na podlagi cen po ceniku) in neto prihodki (ob upoštevanju odobrenih popustov), ki so jih ustvarile komercialne radiotelevizijske postaje na oglaševalskem trgu, presegli prihodke, ki so jih ustvarile javne radiotelevizijske postaje.

Preglednica 2

Bruto prihodki od televizijskega oglaševanja v obdobju med leti 1994 in 2005 (zneski x 1 milijon EUR)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	327	298	225	234	257	290	348	343	383	489	581	471
Komercialne radiotelevizijske postaje	360	438	532	629	715	887	1 028	1 084	1 310	1 623	2 034	2 327
Skupaj	687	736	757	863	972	1 177	1 376	1 426	1 693	2 112	2 615	2 798

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 24. februarja 2006.

Preglednica 3

Neto prihodki od televizijskega oglaševanja v obdobju med leti 1994 in 2005 (zneski x 1 milijon EUR)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	223	202	153	150	176	187	218	197	197	197	197	169
Komercialne radiotelevizijske postaje	239	281	324	378	405	448	508	484	520	537	549	599
Skupaj	462	483	477	528	581	635	726	683	717	733	746	768

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 24. februarja 2006.

(56) Kot je mogoče ugotoviti iz preglednic 1, 2 in 3, obstaja razlika med bruto prihodki od televizijskega oglaševanja in prihodki brez popustov. Po podatkih nizozemskih organov niso višji samo objavljeni ceniki javnih radiotelevizijskih postaj, ampak so tudi popusti, ki jih odobrijo, nižji v primerjavi s komercialnimi radiotelevizijskimi postajami ([22]).

2.6. Odkup pravic za prenos nogometnih tekem s strani NOS RTV

(57) V obdobju preiskave je NOS RTV pridobil pravice televizijskega razširjanja za več pomembnih nogometnih prireditev ([23]). Komercialna televizijska postaja Canal+ (plačljiva televizija) je pridobila pravice za neposredni prenos tekem prve nizozemske nogometne lige. Za pravice za prenos tekem Lige prvakov je NOS RTV delno izdal tudi podlicenco postaji Canal+. Komercialna radiotelevizijska postaja SBS je pridobila pravice televizijskega razširjanja dveh nacionalnih nogometnih pokalov. Prav tako je pridobila pravice za tekme druge nizozemske nogometne lige in kvalifikacijske tekme nizozemske reprezentance za Evropsko prvenstvo 2004. Pravice televizijskega razširjanja za različna tuja nogometna tekmovanja ima CLT-UFA, največja evropska skupina za radiodifuzijo (matično podjetje na primer postaje RTL).

2.7. Povezava med radiotelevizijskimi postajami in kabelskimi operaterji

(58) Tradicionalni kabelski prenos se za namen avtorskih pravic v skladu z nizozemsko zakonodajo obravnava kot ločena objava. Načeloma je potrebno dovoljenje vseh lastnikov avtorskih pravic, lastnik avtorske pravice pa lahko od kabelskega operaterja zahteva plačilo za objavo. Od leta 1985 med družbo VECAI (ki zastopa kabelske operaterje) in NOS RTV (ki zastopa javne radiotelevizijske postaje) velja sporazum, v skladu s katerim so kabelski operaterji oproščeni plačil avtorskih pravic javnim radiotelevizijskim postajam (lastnikom avtorskih pravic), kadar se njihovi programi prenašajo po kabelskem omrežju ([24]). Ta sporazum je bil sklenjen na zahtevo nizozemske vlade, glede na to, da so državljani že plačali prispevek za javno radiodifuzijo. Ocenjeno je bilo, da bi bilo plačilo avtorskih pravic od kabelskih operaterjev, ki bi lahko povzročilo višje cene naročnin, nezaželeno. Poleg tega tudi komercialne radio-

([22]) Prim. dopis z dne 23. februarja.

([23]) To vključuje finale Svetovnega prvenstva v nogometu leta 2002, Ligo prvakov 2002/2003, pravice do prenosov povzetkov/najboljših delov tekem za prvo nizozemsko ligo 2003/2004, Evropsko prvenstvo 2004, večino evropskih pokalnih tekem, v katerih so igrali nizozemski klubi, in Svetovno prvenstvo v nogometu 2006. Nekatere od teh prireditev so na seznamu dogodkov v Odloku o medijih v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 97/36 (UL L 307, 30.7.1997, str. 60).

([24]) Dopis nizozemskih organov z dne 18. septembra 2002.

televizijske postaje niso zahtevale plačila avtorskih pravic od kabelskih operaterjev. Vendar to ni povezano z zgoraj navedenim sporazumom z javnimi radiotelevizijskimi postajami.

(59) Treba je poudariti, da so kabelski operaterji pravno zavezani prenašati vse radijske in televizijske programe javnih radiotelevizijskih postaj (obveznost prenosa) in radiotelevizijskim postajam ne smejo zaračunati stroškov prenašanja.

2.8. **Ukrepi, ki so predmet te odločbe**

(60) Kot je navedeno v odločbi o sprožitvi formalnega postopka preiskave ([25]), so predmet te odločbe naslednji ukrepi:

(1) plačila radiotelevizijskim postajam iz členov 106a in 170c Zakona o medijih, ki jih Komisija uvršča v kategorijo *ad hoc* plačil. To so:

(a) plačila javnim televizijskim postajam izvršena iz dopolnilnih sredstev ali iz sklada AOR prek sklada FOR. V obdobju med letoma 1994 in 2005 so ta plačila v celoti znašala okrog [...] milijona EUR. Ta znesek se lahko razdeli na plačila, izvršena iz dopolnilnih sredstev ([...] milijona EUR), ter plačila, izvršena iz sklada AOR v sklad FOR in nato iz sklada FOR javnim radiotelevizijskim postajam (191,2 milijona EUR);

(b) plačila iz sklada za koprodukcijo (CoBo). CoBo sestavljata dva posebna podsklada, Filmski sklad in Projekt Telefilm. V obdobju med letoma 1994 in 2005 je država javnim radiotelevizijskim postajam dodelila 31,7 milijona EUR prek sklada CoBo.

(2) zagotovljen dostop do kabla, znan kot obveznost prenosa, kot je navedeno v členu 82i Zakona o medijih;

(3) brezplačno zagotavljanje tehničnih sredstev s strani NOB, kot je navedeno v členih 89 in 90 Zakona o medijih.

II. RAZLOGI ZA SPROŽITEV POSTOPKA IN TRDITVE ZAINTERESIRANIH STRANK

3. **POVZETEK RAZLOGOV ZA SPROŽITEV POSTOPKA**

(61) Komisija je po svoji prvotni preiskavi ugotovila, da nekateri ukrepi, z možno izjemo glede obveznosti prenosa, pomenijo državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Komisija je poleg tega izrazila dvome glede združljivosti takšne državne pomoči v skladu s členom 86(2) Pogodbe ES.

(62) V zvezi s sorazmernostjo financiranja je Komisija dvomila, da so bili stroški in prihodki dodeljeni v skladu z jasno določenimi stroškovno računovodskimi načeli. Komisija je dvomila, ali so se prihodki iz nejavnih storitev v celoti upoštevali pri izračunu potrebe po državnem financiranju, zaradi česar je nastalo tveganje, da bo financiranje preseglo neto stroške javnih storitev.

(63) Poleg tega je Komisija menila, da je višina sredstev v skladu FOR in programskih rezervah označevala strukturno prekomerno nadomestilo. Komisija je ugotovila, da znesek v višini 110 milijonov EUR od skupnih *ad hoc* plačil ni bil porabljen (na podlagi podatkov za leto 2001).

(64) Poleg tega je Komisija izrazila svoj namen, da bo raziskala, ali ni bila konkurenca na komercialnih trgih neupravičeno izkrivljena. Komisija je poudarila, da bi se lahko takšno izkrivljanje konkurence pojavilo na trgu oglaševanja, pravic intelektualne lastnine za kabelski prenos in pravic za prenos nogometnih tekem.

(65) NOB za zagotavljanje svojih storitev javnim radiotelevizijskim postajam ne sme zaračunavati, ampak za to nalogo dobiva plačila neposredno od države. Komisija je ugotovila, da bi lahko brezplačno zagotavljanje tehničnih sredstev pomenilo pomoč javnim radiotelevizijskim postajam.

4. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK**

(66) V zvezi s to odločbo so bile poslane naslednje pripombe.

(67) Nizozemske javne radiotelevizijske postaje so trdile, da bi bilo treba zadevne ukrepe obravnavati kot veljavno pomoč, saj so del splošnega finančnega sistema za javno radiodifuzijo. Poleg tega so pripomnile, da bi morala Komisija oceniti financiranje javnih radiotelevizijskih postaj le v skladu s Protokolom o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki je priložen k Pogodbi ES (v nadaljnjem besedilu „Amsterdamski protokol“), in ne bi smela uporabiti meril iz sodbe v zadevi *Altmark* ([26]) ali člena 87(1) in člena 86(2) Pogodbe ES.

(68) CLT-UFA je opozoril, da je neodvisni računovodja lahko računovodske evidence sistema javne radiodifuzije preveril in odobril šele leta 2002.

(69) Javne radiotelevizijske postaje so pripomnile, da ni bilo nobenega prekomernega nadomestila v višini 110 milijonov EUR, kot je trdila Komisija. Prvič, javne radiotelevizijske postaje in vlada delajo z drugačnimi računovodskimi sistemi. Vlada uporablja računovodstvo na podlagi gotovinskih prejemkov, javne radiotelevizijske postaje pa računovodstvo na podlagi stroškov in prihodkov, ki se obračunajo ob transakciji. To povzroča razlike. Poleg tega so prihodki sklada FOR po navedbah javnih radiotelevizijskih postaj

([25]) Glej opombo št. 1.

([26]) Zadeva C-280/00, *Altmark Trans* [2003], Recueil, I-7747.

namenjeni za prihodnje posebne cilje. Pripomnile so tudi, da preveč izplačano financiranje ne bi moglo povzročiti izkrivljanja na drugih trgih, saj se lahko ta oblika financiranja uporabi samo za dejavnosti javnih storitev.

(70) ACT je navedel, da se fundacija STER obnaša nekonkurenčno s tem, ko je nelojalno znižala cene na oglaševalskem trgu. Trdi, da bi morala fundacija STER, glede na to, da je skupni letni oglaševalski čas javnih radiotelevizijskih postaj bolj omejen kot čas komercialnih radiotelevizijskih postaj, zaračunavati višje cene od komercialnih operaterjev.

(71) SBS Broadcasting je potrdil, da so cene na nizozemskem televizijskem oglaševalskem trgu določene za rating GRP („Gross Rating Point“) kategorije gledalcev 20–49 let. Ker pa javne radiotelevizijske postaje privabljajo več gledalcev zunaj te skupine gledalcev kot komercialne radiotelevizijske postaje, bi bili oglaševalci pripravljeni plačati premijo za rating GRP 20–49. Zato primerjava ratinga GRP 20–49 ne bi izražala gospodarskega stanja proizvoda. Poleg tega je SBS pripomnil, da so za rating GRP skupine gledalcev 13+ javne radiotelevizijske postaje določile nižje cene kot komercialne radiotelevizijske postaje. Da bi SBS podprl svoje pripombe, je predložil pregled povprečnih bruto cen za GRP 13+ za različne kanale v času največje gledanosti v obdobju med letoma 1995 in 2004 ter po mesecih v letih 2003 in 2004, ki kaže, da so bile cene javnih radiotelevizijskih postaj nižje od cen večine komercialnih operaterjev.

(72) Po navedbah CLT-UFA postaja NOS RTV plačuje pretirano visoke cene za pravice prenosa nogometnih tekem. Cene so bile precej nad tržnimi cenami. CLT-UFA je predložil modele za izračun ([27]), da bi prikazal, kako izračunavajo cene za pravice prenosa nogometnih tekem, na podlagi katerih je CLT-UFA ugotovil, da je bila ponudba postaje NOS RTV za pravice prenosa tekem Lige prvakov leta 2002 občutno višja od ponudbe, ki jo je predložil CLT-UFA. ACT in CLT-UFA sta menila tudi, da Komisija ne bi smela na podlagi enega primera, pri katerem bi lahko komercialni operater ponudil previsoko ceno, sklepati, da obstajajo nezadostni dokazi o preplačilu za pravice prenosa nogometnih tekem.

(73) Združenje kabelskih operaterjev VECAI je poudarilo dve zadevi. Prvič, menilo je, da bi morali imeti kabelski operaterji, ob upoštevanju obveznosti razširjanja programa, možnost, da zahtevajo plačilo od ustreznih radiotelevizijskih postaj. Zaradi obveznosti razširjanja programa javne radiotelevizijske postaje niso plačale pristojbine za prenos signala po kabelskih omrežjih.

(74) Drugič, združenje VECAI je trdilo, da kabelski operaterji dejansko ne plačujejo provizije pravim upravljavskim organizacijam v imenu NOS RTV, vendar pa NOS RTV in nizozemska vlada to štejeta kot provizijo za upravljanje. Po navedbah združenja VECAI gre za provizijo za prikrite pravice intelektualne lastnine.

([27]) Ta model za izračun upošteva številne dejavnike pri izračunu potencialnega prihodka, ki se lahko zasluži s pravicami od prenosa športnih prireditev: pričakovana rast odhodkov na celotnem televizijskem trgu in pričakovanja v zvezi s potencialnim prihodkom od oglaševanja po sestanku z oglaševalci; vpliv prenašanja športnih prireditev na tržni delež komercialnih radiotelevizijskih postaj (premisleki o strateškem pozicioniranju); število nizozemskih klubov (za mednarodne prireditve, kot je Liga prvakov).

5. PRIPOMBE NIZOZEMSKIH ORGANOV ([28])

(75) Nizozemski organi trdijo, da je domneva Komisije, in sicer da zadevni ukrepi niso del rednega, letnega financiranja javnih radiotelevizijskih postaj v okviru državnega financiranja, napačna. Financiranje, ki je predmet preiskave, izhaja iz rednega mehanizma financiranja in je bilo v celoti del proračunskega načrtovanja, kar je vodilo do plačil javnim radiotelevizijskim postajam. Po navedbah nizozemskih organov sklad FOR, dopolnilna sredstva, sklad CoBo in plačila organizaciji NOB niso del rednega, letnega mehanizma financiranja.

(76) Nazadnje so nizozemski organi Komisijo opozorili, da pri oceni ne bi smela upoštevati posebnega okvira, v katerem delujejo javne radiotelevizijske postaje. Organi Komisijo prosijo, naj upošteva uporabo Amsterdamskega protokola. Po potrebi bi se moral ta postopek opredeliti kot združljiva pomoč v smislu člena 86(2) Pogodbe ES, v okviru načel, določenih v Amsterdamskem protokolu.

(77) Znesek, ki ga je Komisija začasno navedla kot možno prekomerno nadomestilo, je napačen. Izračunan je bil iz virov finančnih sredstev, ki so se napačno opredelili kot rezerve. Ker je uporaba teh sredstev vnaprej določena in se preverja, ni možno govoriti o prekomernem nadomestilu. Poleg tega nizozemski organi trdijo, da bi se v primeru, če bi se zadevni ukrepi opredelili kot državna pomoč, ta pomoč morala obravnavati kot veljavna državna pomoč v smislu člena 88(1) Pogodbe ES.

(78) Nizozemski organi opozarjajo, da je moral neodvisni računovodja vedno odobriti računovodske evidence posameznih javnih radiotelevizijskih postaj.

(79) Nizozemski organi menijo, da športni prenosi priljubljenih in manj priljubljenih športov sodijo v opredelitev pojma glavne naloge javnih radiotelevizijskih postaj. Nizozemski organi menijo, da javne radiotelevizijske postaje pri določanju svoje ponudbe za pravice do prenosa niso plačale več, kot je bilo potrebno za zagotovitev odkupa pomembnih pravic, povezanih z njihovim opravljanjem javnih storitev in celotnega načrtovanja programov.

(80) Organi ponovno poudarjajo, da je opravljanje javnih storitev organizacije NOB sestavni del sistema javnih storitev. Dejstvo, da javne radiotelevizijske postaje ne plačujejo za storitve, ki jih izvaja NOB, ne pomeni, da se pomoč dodeli javnim radiotelevizijskim postajam.

([28]) Povzetek odgovora nizozemskih organov na odločitev o sprožitvi formalnega postopka preiskave z dne 30. aprila 2004.

(81) Nizozemski organi trdijo, da bi se lahko za NOS RTV, glede na to, da komercialni operaterji tudi od kabelskih operaterjev ne zahtevajo plačil avtorskih pravic, štelo, da deluje kot običajni akter na trgu v okoliščinah tega posebnega trga.

III. OCENA UKREPOV NA PODLAGI PRAVIL O DRŽAVNI POMOČI

6. OBSTOJ POMOČI V SMISLU ČLENA 87(1) POGODBE ES

(82) Člen 87(1) določa naslednje pogoje za prisotnost državne pomoči. Prvič, obstajati mora posredovanje države ali posredovanje iz državnih sredstev. Drugič, upravičencu mora podeliti ugodnost. Tretjič, pomoč mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljala konkurenco. Četrtič, posredovanje mora vplivati na trgovino med državami članicami.

6.1. Prisotnost državnih sredstev

6.1.1. Ad hoc plačila

(83) Plačila iz člena 106a in člena 170c Zakona o medijih, ki jih Komisija uvršča med *ad hoc* plačila, se lahko razdelijo na tako imenovana plačila iz dopolnilnih sredstev, plačila iz sklada FOR in plačila iz sklada CoBo.

Plačila iz dopolnilnih sredstev

(84) V primeru dopolnilnih sredstev se denar najprej nameni za sklad AOR – sredstva tega sklada so v lasti države, upravlja pa jih Organ za medije – za usklajevanje nekaterih vrst izdatkov javnih radiotelevizijskih postaj, ki so višji, kot je bilo predvideno. V drugem koraku se državna sredstva, ki pomenijo dopolnilna sredstva sklada AOR, prenesejo na NOS RTV.

Plačila iz sklada FOR

(85) Plačila iz sklada FOR se obravnavajo kot državna sredstva. Čeprav je FOR sklad, ki ga vodi in upravlja PO, črpa sredstva iz sklada AOR, ki je del medijskega proračuna.

(86) Pomembnejše dejstvo je, kot je opisano v oddelku 2.3.3.2, da PO razdeli denarna sredstva na podlagi vnaprej sklenjenih sporazumov o uporabi denarnih sredstev iz sklada FOR. Čeprav PO predlaga, kako naj bi se denar uporabil, je minister za izobraževanje, znanost in kulturo tisti, ki „sprejme predlog“ in določi, za katere namene se lahko uporabijo denarna sredstva. PO lahko odločitev o porabi denarja sprejme šele, ko je minister določil merila za razdelitev denarnih sredstev. PO mora upoštevati pravila, ki jih določi minister. Zato se lahko šteje, da do prenosa državnih sredstev pride, ko se izvršijo plačila iz sklada FOR posameznim radiotelevizijskim postajam. To je prenos državnih sredstev, ki ga je poleg tega mogoče pripisati državi ([29]).

(87) Javne radiotelevizijske postaje so v obdobju preiskave prejele znesek v višini 191,2 milijona EUR iz sklada FOR in znesek v višini [...] milijona EUR iz dopolnilnih sredstev.

Plačila iz sklada CoBo

(88) Plačila iz sklada CoBo se obravnavajo kot državna sredstva. Kot je opisano v oddelku 2.3.3.3, se sklad CoBo polni z neposrednimi prispevki iz medijskega proračuna in prihodki, ustvarjenimi s plačili belgijskih in nemških kabelskih operaterjev za avtorske pravice za distribucijo treh nizozemskih kanalov v Belgiji in Nemčiji. Komisija meni, da se za državna sredstva lahko štejejo ne samo neposredni prispevki iz medijskega proračuna, ampak tudi plačila za avtorske pravice. Dejansko bi bilo treba plačila za avtorske pravice uporabiti za financiranje stroškov javnih storitev radiotelevizijskih postaj. S tem ko so bila dana na stran v sklad CoBo, so se potrebe po javnem financiranju ustrezno povečale. Plačila za avtorske pravice so torej enakovredna sredstvom, ki se jim je odrekla država.

(89) Poleg tega so lahko prenosi iz sklada CoBo javnim radiotelevizijskim postajam na voljo samo pod pogoji, ki jih določi država, čeprav je sklad CoBo v lasti fundacije in ga ta upravlja (njen odbor vodijo javne radiotelevizijske postaje).

(90) Javne radiotelevizijske postaje so v obdobju preiskave iz sklada CoBo prejele znesek v višini 31,7 milijona EUR. Ta znesek pomeni prenos državnih sredstev posameznim radiotelevizijskim postajam.

6.1.2. *Brezplačen dostop do kabelskega omrežja*

(91) Obveznost prenosa, ki jo morajo izpolnjevati kabelski operaterji, ne vključuje prenosa državnih sredstev, vnaprej določeni prihodki kabelskih operaterjev pa tudi ne pomenijo prenosa državnih sredstev ([30]). Komisija nima informacij, ki bi navajale nasprotno. Zato je mogoče potrditi predhodno mnenje, da ukrep ne pomeni državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

6.1.3. *Brezplačna tehnična sredstva iz NOB*

(92) Javno podjetje NOB od države prejema plačila za storitve, ki jih mora zagotavljati javnim radiotelevizijskim postajam. Ta plačila vključujejo neposreden prenos državnih sredstev.

([29]) Glej zadevo C-482/99, *Francoska republika proti Komisiji*, [2002], Receuil, I-4397, odstavek 55.

([30]) Glej zadevo C-379/98 *PreussenElektra,* [2001], Receuil, I-2099, odstavek 54 in naslednje odstavke.

Končno korist imajo javne radiotelevizijske postaje, ki so storitev deležne brezplačno ([31]). Dejansko so nizozemski organi sami navedli, da NOB preprosto deluje kot „posrednik“ za prenos državnih finančnih sredstev javnim radiotelevizijskim postajam, ki imajo zagotovljene storitve NOB.

6.2. **Gospodarska ugodnost**

(93) *Ad hoc* financiranje (plačila v sklad FOR in prek dopolnilnih sredstev), prenosi v sklad CoBo in zagotavljanje brezplačnih tehničnih sredstev nizozemskim javnim radiotelevizijskim postajam zagotavljajo gospodarsko ugodnost v tem smislu, da jih ti ukrepi razbremenijo operativnih stroškov, ki bi jih drugače morale kriti.

6.2.1. ***Uporaba sodbe Altmark***

(94) Nizozemska vlada in javne radiotelevizijske postaje trdijo, da so ukrepi v preiskavi nadomestilo za neto stroške, ki jih imajo nizozemske javne radiotelevizijske postaje pri opravljanju javnih storitev. To bi pomenilo, da ukrepi torej ne zagotavljajo ugodnosti javnim radiotelevizijskim postajam in ne pomenijo pomoči v skladu s sodbo *Altmark* ([32]).

(95) Državni ukrepi, ki so nadomestilo za neto dodatne stroške storitve splošnega gospodarskega pomena, se ne opredelijo kot državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, če se nadomestilo določi tako, da podjetju ni mogoče dodeliti resnične ugodnosti. Sodišče je v sodbi *Altmark* določilo pogoje, ki jih je treba izpolniti, da se nadomestilo ne bi uvrstilo med državno pomoč. Ti pogoji so:

— prvič, upravičeno podjetje mora dejansko opravljati obveznosti javnih storitev in te obveznosti morajo biti jasno opredeljene;

— drugič, parametri, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, so bili objektivno in pregledno predhodno določeni;

— tretjič, nadomestilo ne presega zneska, ki je potreben za kritje vseh stroškov ali dela stroškov, nastalih pri opravljanju obveznosti javnih storitev, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička pri izpolnjevanju teh obveznosti;

— četrtič, če podjetje, ki naj bi opravljalo obveznosti javnih storitev, ni izbrano v postopku oddaje javnih naročil, je treba stopnjo potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi pri opravljanju teh obveznosti nastali v tipičnem podjetju, ki je dobro vodeno in ima zagotovljena ustrezna proizvodna sredstva, da lahko izpolnjuje potrebne zahteve javnih storitev, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička pri opravljanju obveznosti.

(96) Komisija v tem primeru meni, da zadnji trije pogoji iz odstavka 95 niso izpolnjeni. Prvič, prenos sredstev iz sklada FOR, dopolnilna sredstva in finančni prispevek iz sklada CoBO za javne radiotelevizijske postaje niso temeljili na predhodno določenih objektivnih in preglednih parametrih.

(97) Poleg tega niti ukrepi *ad hoc* financiranja niti plačila iz sklada CoBo ne upoštevajo vseh ustreznih prejemkov javnih radiotelevizijskih postaj. Prav tako ne vključujejo potrebnih varoval za preprečitev prekomernega nadomestila. Pravzaprav je bil zaradi *ad hoc* financiranja, kot bo podrobneje ocenjeno v nadaljevanju, znesek prekomernega nadomestila precej visok.

(98) Nazadnje, nizozemske javne radiotelevizijske postaje niso bile izbrane za izvajalce storitev splošnega gospodarskega pomena na podlagi javnega razpisa niti ni bila opravljena nobena analiza stroškov, ki bi pri opravljanju teh obveznosti nastali v tipičnem podjetju, ki je dobro vodeno in ima zagotovljena ustrezna proizvodna sredstva, da lahko opravlja potrebne zahteve javnih storitev. Isto velja za financiranje tehničnih sredstev, ki jih je javnim radiotelevizijskim postajam zagotovil NOB.

(99) Komisija zato meni, da v tej zadevi niso izpolnjeni vsi pogoji, določeni v sodbi *Altmark*.

6.3. **Izkrivljanje konkurence**

(100) Ugodnost, zagotovljena z *ad hoc* financiranjem, prenosi v sklad CoBo in zagotavljanje brezplačnih tehničnih sredstev za nizozemske javne radiotelevizijske postaje niso na voljo nobenemu drugemu podjetju v primerljivem položaju. Ob upoštevanju, da je konkurenca izkrivljena, kadar koli državna pomoč okrepi konkurenčni položaj upravičenega podjetja glede na njegove tekmece, se lahko konkurenca med javnimi radiotelevizijskimi postajami in drugimi podjetji izkrivlja zaradi take ugodnosti ([33]).

6.4. **Vpliv na trgovino med državami članicami**

(101) Če državna pomoč okrepi položaj podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki so v trgovini znotraj Skupnosti konkurenčna, je treba obravnavati, kot da je navedena

([31]) Glej zadevo C-126/01 *GEMO*, [2003], Recueil, I-13769, odstavek 44.

([32]) Glej zadevo C-280/00 *Altmark Trans*, navedeno zgoraj, odstavek 95.

([33]) Glej zadevo 730/79, *Philip Morris*, [1980], Recueil 2671, odstavek 11.

pomoč vplivala na ta druga podjetja ([34]), četudi upravičeno podjetje samo ni vključeno v izvoz ([35]). Tudi kadar država članica dodeli pomoč podjetjem, ki delujejo v storitveni in distributivni dejavnosti, ni treba, da upravičena podjetja sama opravljajo svoje dejavnosti zunaj države članice, zato da bi pomoč vplivala na trgovino Skupnosti ([36]).

(102) V skladu s to sodno prakso je v Sporočilu Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za storitve javne radiodifuzije (v nadaljnjem besedilu: „Sporočilo o radiodifuziji“) ([37]) iz leta 2001 pojasnjeno, da:

> *„Zato na splošno velja, da financiranje storitev javne radiodifuzije vpliva na trgovino med državami članicami. To je jasno predvsem pri nakupih in prodaji programskih pravic, ki se pogosto odvijajo na mednarodni ravni. Tudi oglaševanje v primeru javnih radijskih in televizijskih postaj, ki imajo dovoljenje za prodajo oglasnega prostora, učinkuje preko meja, in predvsem pri homogenih jezikovnih področjih preko nacionalnih meja. Poleg tega lahko lastniška struktura komercialnih postaj sega v več kakor eno državo članico“ ([38]).*

(103) V tej zadevi so nizozemske javne radiotelevizijske postaje same dejavne na mednarodnem trgu: Prek Evropske zveze za radiodifuzijo si izmenjujejo televizijske programe in sodelujejo v sistemu Evrovizije. Poleg tega se njihovi programi predvajajo v Belgiji in Nemčiji. Nadalje so nizozemske javne radiotelevizijske postaje neposredno konkurenčne komercialnim radiotelevizijskimi postajami, ki so dejavne na mednarodnem radiodifuzijskem trgu in ki imajo mednarodno lastniško strukturo.

(104) Zato Komisija ugotavlja, da so *ad hoc* financiranje, sredstva, zagotovljena skladu CoBo, in zagotavljanje brezplačnih tehničnih sredstev taka, da vplivajo na trgovino med državami članicami v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

6.5. **Sklep**

(105) Ker so bili izpolnjeni vsi pogoji, določeni v členu 87(1) Pogodbe ES, in ker pogoji, ki jih je Sodišče določilo v sodbi *Altmark*, niso bili izpolnjeni v celoti, Komisija ugotavlja, da je treba *ad hoc* financiranje (financiranje iz sklada FOR in dopolnilnih sredstev), sredstva, dodeljena prek sklada CoBo, in zagotavljanje brezplačnih tehničnih storitev in sredstev nizozemskim javnim radiotelevizijskim postajam opredeliti kot državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Po drugi strani ugodnost, ki izhaja iz brezplačnega dostopa do kabelskega omrežja, ne vključuje prenosa državnih sredstev in ne pomeni državne pomoči.

7. **OPREDELITEV UKREPOV KOT „NOVA POMOČ“**

(106) V skladu s členom 1(b) Uredbe Sveta (ES) št. 659/99 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ([39]) pomeni „veljavna pomoč“ med drugim:

> „(i) … vso pomoč, ki je obstajala pred začetkom veljavnosti Pogodbe v zadevnih državah članicah, to je sheme pomoči in individualno pomoč, ki se je začela izvajati pred začetkom veljavnosti Pogodbe in se še vedno uporablja.“

(107) Kot je bilo že navedeno, je mogoče razlikovati med letnimi plačili, ki niso predmet te odločbe, in *ad hoc* plačili.

7.1. **Letna plačila**

(108) Letna plačila se izvršijo na podlagi člena 110 Zakona o medijih, ki navaja, da so „subjekti, katerim je bil dodeljen oddajni čas, upravičeni do financiranja iz splošnega proračuna“. Višina financiranja in razpoložljivost sta prav tako določeni v Zakonu o medijih. Ta sistem financiranja je obstajal pred začetkom veljavnosti Pogodbe in je opredeljen kot veljavna pomoč, kot priznava Komisija v postopku E-5/2005 ([40]).

7.2. **Ad hoc plačila**

(109) *Ad hoc* plačila imajo vrsto značilnosti, zaradi katerih se razlikujejo od rednih letnih plačil in zaradi katerih jih ni mogoče opredeliti kot veljavno pomoč:

— *Pravna podlaga za plačila je bila določena po začetku veljavnosti Pogodbe*. Država je šele po letu 1996 z dopolnilnimi sredstvi uvedla možnost za uskladitev odhodkov javnih radiotelevizijskih postaj v primeru pretiranega zvišanja cen za programske pravice. Pred letom 1996 možnost usklajevanja plačil javnih radiotelevizijskih postaj ni obstajala. Podobno je bila sprememba Zakona o medijih, ki omogoča izvršitev *ad hoc* plačil iz sklada FOR za posamezne radiotelevizijske postaje, uvedena leta 1998. Kar zadeva državni prispevek v sklad CoBo, se je država šele leta 1994 odločila, da bo prispevala v ta sklad.

([34]) Glej zadevo 730/79 *Philip Morris*, navedeno zgoraj, odstavek 11 in zadevo 259/85 *Francoska republika proti Komsiiji*, [1987], Recueil 4393, odstavek 24.

([35]) Zadeva C-75/97 *Belgija proti Komisiji* (Maribel bis/ter), [1999], Recueil, I-3671, odstavek 45.

([36]) Glej zadevo C-310/99, *Italijanska republika proti Komisiji*, [2002], Receuil, I-2289, odstavek 66.

([37]) UL C 320, 15.11.2001, str. 5.

([38]) Glej Sporočilo o radiodifuziji, odstavek 18.

([39]) UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena s Pristopno pogodbo iz leta 2003.

([40]) Za popolno oceno glej dopis Komisije nizozemskim organom, ki temelji na členu 17, E-5/2005, z dne 3. marca 2005.

— *Dejanska plačila so se izvrševala šele od leta 1994 dalje*. Natančneje, plačila iz sklada CoBo so se izvrševala od leta 1994, iz dopolnilnih sredstev od leta 1996 in iz sklada FOR od leta 1999.

— *Ad hoc plačil v nasprotju z rednim letnim financiranjem ni mogoče opredeliti kot plačil, do katerih so javne radiotelevizijske postaje upravičene*. Izplačilo *ad hoc* sredstev torej ni avtomatičen proces ([41]). Ta plačila se izvršijo na podlagi zahteve posameznih javnih radiotelevizijskih postaj ter so odobrena po posebnem in posameznem sklepu ministra za kulturo na podlagi člena 106a Zakona o medijih. Kar zadeva sklad FOR, se minister, na primer, ob upoštevanju višine sklada FOR odloči, ali bi bilo treba denarna sredstva iz sklada AOR prenesti v sklad FOR. PO nato nadalje razdeli denarna sredstva na podlagi pravil, določenih v protokolih.

— Pogoji, pod katerimi se lahko prenosi opravijo, so bili določeni v „protokolih o prenosu“, ki so bili sestavljeni leta 1999 in 2002. Kar zadeva sklad CoBo, je država šele leta 1994 določila nekatere pogoje za plačila v sklad in iz njega.

— Sredstva so dodeljena za posebne namene, kot je navedeno v oddelku 36. V to je vključeno: spodbujanje radiotelevizijskih postaj, da bi pripravljale boljše programe, zmanjšanje vpliva nihanj oglaševalskih prihodkov, prilagoditve na višje cene pravic za športne prenose ter spodbujanje koprodukcije med belgijskimi in nemškimi radiotelevizijskimi postajami.

7.3. **Brezplačna tehnična sredstva**

(110) Javne radiotelevizijske postaje prejemajo brezplačna tehnična sredstva iz NOB od začetka veljavnosti Zakona o medijih iz leta 1987. Tega leta je NOB začel zagotavljati tehnična sredstva javnim radiotelevizijskim postajam, medtem ko je prvotno ta sredstva zagotavljal zavod NOS. NOB je bil pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena Posameznim radiotelevizijskim postajam brezplačno zagotavlja tehnična sredstva in prejema plačila neposredno od države. Ta ukrep zato prav tako lahko pomeni ukrep nove pomoči.

7.4. **Sklep o uvrstitvi med „novo pomoč“**

(111) *Ad hoc* financiranje (plačila iz sklada FOR za posamezne javne radiotelevizijske postaje in iz dopolnilnih sredstev), prenosi iz sklada CoBo in zagotavljanje brezplačnih tehničnih sredstev je treba obravnavati kot novo pomoč in ne kot veljavno pomoč.

8. **ZDRUŽLJIVOST POMOČI NA PODLAGI ČLENA 86(2) POGODBE ES**

(112) Glede na značilnosti ukrepov je edina možna podlaga za združljivost člen 86(2) ES, ki navaja: „*Podjetja, pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (…) ravnajo po pravilih iz te pogodbe, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Skupnosti*“.

(113) Sodišče dosledno razsoja, da lahko člen 86(2) določa odstopanje od prepovedi državne pomoči za podjetja, pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena. Sodba Sodišča *Altmark* je implicitno potrdila, da je mogoče državno pomoč, ki nadomesti stroške, nastale v podjetju za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomene, šteti za združljivo s skupnim trgom, če izpolnjuje pogoje iz člena 86(2) Pogodbe ES ([42]).

(114) Člen 86(2) Pogodbe ES pomeni v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ([43]) odstopanje, ki ga je treba razlagati omejevalno. Sodišče je jasno navedlo, da morajo biti izpolnjeni vsi naslednji pogoji, da bi bil ukrep upravičen do takega odstopanja:

— zadevna storitev mora biti storitev splošnega gospodarskega pomena in jo mora kot tako jasno opredeliti država članica;

— država članica mora zadevno podjetje izrecno pooblastiti za opravljanje navedene storitve;

— uporaba pravil o konkurenci iz Pogodbe mora ovirati opravljanje posebnih nalog, dodeljenih podjetju, odstopanje od teh pravil pa ne sme vplivati na razvoj trgovine v obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Skupnosti.

(115) Sporočilo o radiodifuziji določa načela in metode, ki jih Komisija namerava uporabiti, da bi zagotovila ravnanje v skladu z zgoraj navedenimi pogoji. Zato mora v tej zadevi preučiti, ali:

— so nizozemski organi dejavnosti radiodifuzije nizozemskih javnih radiotelevizijskih postaj jasno in natančno opredelili kot storitve splošnega gospodarskega pomena (opredelitev);

([41]) Dopis nizozemskih organov z dne 13. maja 2004, glej poglavje F.6.

([42]) Glej zadevo *Altmark*, navedeno zgoraj, odstavke 101 do 109.

([43]) Prim. npr. zadevo 127/73, *BRT/SABAM*, [1974], Recueil, 313, odstavke 19 do 22.

— so nizozemski organi uradno pooblastili nizozemske radiotelevizijske postaje za opravljanje navedene storitve (pooblastitev);

— državno financiranje ne presega neto stroška navedene javne storitve, ob upoštevanju tudi drugih neposrednih ali posrednih prihodkov iz javne storitve (sorazmernost).

8.1. **Opredelitev**

(116) V tem okviru je treba navesti, da sta bila *ad hoc* financiranje in brezplačno zagotavljanje tehničnih sredstev zasnovana za podpiranje dejavnosti, ki spadajo na področje splošnih javnih storitev. Ocena skupne višine financiranja javnih radiotelevizijskih postaj je torej nujna, vendar, z izjemo zgoraj navedenih posebnih ukrepov, namen te odločbe ni ocenjevanje mehanizma in pogojev, pod katerimi se zagotavlja državno financiranje. Niti se ta odločba ne nanaša na organizacijo sistema storitev javne radiodifuzije kot celote.

(117) Kot je navedeno v odstavku 33 Sporočila o radiodifuziji, so države članice tiste, ki morajo opredeliti poslanstvo javne storitve javne radiotelevizijske postaje. Zaradi posebne narave sektorja radiodifuzije Komisija meni, da *„je ‚široka' opredelitev, ki določeni radiotelevizijski postaji poveri nalogo posredovanja uravnoteženega in raznolikega programa v skladu s svojim poslanstvom, zakonita po členu 86(2) ES z vidika obrazložitvenih določb Protokola. Taka opredelitev bi bila v skladu s ciljem izpolnjevanja demokratičnih, družbenih in kulturnih potreb določene družbe in zagotavljanja pluralizma, skupaj s kulturno in jezikovno raznolikostjo.*"

(118) Čeprav je opredelitev lahko široka, mora biti dovolj jasna in natančna, tako da ne pušča nobenega dvoma glede tega, ali namerava država članica določeno dejavnost, ki jo opravlja pooblaščeni subjekt, vključiti na področje javnih storitev ali ne. Kot je navedeno v odstavku 36 Sporočila o radiodifuziji, je vloga Komisije omejena na preverjanje, ali opredelitev javnih storitev vsebuje kakršno koli očitno napako.

(119) Glavna naloga nizozemskih radiotelevizijskih postaj je zagotoviti visokokakovostne in raznolike programe za splošno predvajanje na javnih kanalih v splošnem interesu, kot je določeno v členu 13c Zakona o medijih. Zakonodaja vsebuje tudi posebne programske zahteve glede kategorij ki jih je treba pokriti z vsebino, in količino oddajnega časa, ki ga je treba posvetiti vsaki kategoriji.

(120) Skupina CLT-UFA je navedla, da nizozemske radiotelevizijske postaje na splošno prenašajo preveč športa, še zlasti preveč nogometa. Pritožniki so trdili, da NOS RTV prenaša večino vseh športnih dogodkov na Nizozemskem. Kot je navedeno zgoraj, je bilo *ad hoc* financiranje namenjeno financiranju dejavnosti, ki so del poslanstva splošne javne storitve, in je bilo torej mišljeno tudi za nakup pravic za športne prenose.

(121) Vendar pa Komisija meni, da oddajanje športnih programov v okviru meje 10-odstotne skupnega oddajnega časa ne pomeni očitne napake. Šport lahko zajema del naloge javnih storitev radiotelevizijskih postaj in če je 10-odstotni delež oddajnega časa namenjen športu, to ni v nasprotju s poslanstvom zagotavljanja uravnoteženega in raznolikega programa.

(122) Komisija meni, da je glavna naloga, kot je opredeljena v členu 13c(1), opredeljena precej široko, vendar se lahko šteje, da – v skladu z Amsterdamskim protokolom – izpolnjuje „demokratične, družbene in kulturne potrebe" nizozemske družbe. Opredelitev v zakonodaji je torej dovolj jasna in natančna glede glavne naloge in ne vsebuje nobenih očitnih napak.

8.2. **Pooblastitev**

(123) Odstavek 40 Sporočila o radiodifuziji navaja, da morajo biti nizozemske javne radiotelevizijske postaje pooblaščene za opravljanje poslanstva javnih storitev z uradnim aktom, da bi bilo to poslanstvo upravičeno do izjeme na podlagi člena 86(2) Pogodbe ES. Komisija ugotavlja, da Zakon o medijih uradno pooblašča NOS za opravljanje javnih storitev, opredeljenih v členu 13c in podporni zakonodaji. Člen 31 Zakona o medijih daje javnim radiotelevizijskim postajam pravico do oddajanja programov na javnih kanalih in Komisija meni, da so za glavno nalogo oddajanja programa dovolj pooblaščene javne radiotelevizijske postaje.

8.3. **Sorazmernost**

(124) V poglavju 6.3 Sporočila o radiodifuziji je pojasnjeno, da je ocena sorazmernosti, ki jo mora opraviti Komisija, dvojna ([44]).

(125) Na eni strani mora Komisija izračunati neto strošek naloge javnih storitev, za katero so bile pooblaščene nizozemske javne radiotelevizijske postaje, in preveriti, ali so za ta strošek dobile prekomerno nadomestilo ali ne. Pri nadomestilu za podjetje državna pomoč ne sme presegati neto stroškov opravljanja javnih storitev. Pri izračunu neto stroškov je treba upoštevati tudi druge neposredne ali posredne prihodke iz opravljanja javnih storitev. Zato se bo pri oceni sorazmernosti pomoči upoštevala neto izkoriščanje dejavnosti javnih storitev.

([44]) Glej Sporočilo o radiodifuziji, odstavka 57 in 58.

(126) Po drugi strani mora Komisija preveriti vse razpoložljive informacije, ki kažejo, da so javne radiotelevizijske postaje izkrivljale konkurenco na komercialnih trgih bolj, kot je potrebno za opravljanje javnih storitev. Če bi nižje prihodke krila državna pomoč, bi javna radiotelevizijska postaja na primer morda poskušala znižati tržne cene oglaševanja ali drugih storitvenih dejavnosti, ki niso namenjene javnosti, da bi tako znižala prihodke konkurentov. Taka praksa bi zahtevala dodatno državno financiranje za nadomestilo izgubljenih prihodkov iz komercialnih dejavnosti in bi torej kazala na prekomerno nadomestilo za obveznosti javnih storitev.

8.3.1. ***Preglednost in razporeditev stroškov***

(127) Komisija mora najprej določiti stroške za storitve splošnega gospodarskega pomena. Ker nizozemske radiotelevizijske postaje opravljajo tudi storitvene dejavnosti, ki niso namenjene javnosti, se v Direktivi Komisije 80/723/EGS z dne 25. junija 1980 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ([45]), kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 2000/52/ES ([46]), od njih zahteva, da vodijo ločene račune za različne dejavnosti. Stroški in prihodki morajo biti pravilno dodeljeni na podlagi jasno določenih, objektivnih računovodskih načel. Med obema vrstama dejavnosti ni treba porazdeliti le stroškov, ki jih je mogoče v celoti pripisati dejavnostim javnih storitev, pri čemer imajo od tega koristi tudi komercialne dejavnosti, ti stroški se lahko tako v celoti dodelijo javnim storitvam ([47]).

(128) Direktiva o preglednosti je bila v nizozemsko zakonodajo prenesena s spremembo Zakona o konkurenci („Mededin-„Mededingingswet“) ([48]). Poleg tega poseben Odlok ([49]) obvezuje javne radiotelevizijske postaje, da vodijo ločene račune za vse stranske dejavnosti in društvene dejavnosti. Na podlagi tega so nizozemski organi zagotovili informacije o stroških in prihodkih javnih radiotelevizijskih postaj v obdobju med leti 1994 in 2005.

(129) V skladu z Direktivo o preglednosti morajo države članice zagotoviti ne samo, da se ločeni računi vodijo za dejavnosti javnih storitev in storitvene dejavnosti, ki niso namenjene javnosti, ampak tudi, da so vsi stroški in prihodki pravilno razporejeni na podlagi dosledno rabljenih in objektivno upravičenih načel stroškovnega računovodstva ter da so jasno vzpostavljena načela razporeditve stroškov, po katerih se vzdržujejo ločeni računi.

([45]) UL L 195, 29.7.1980, str. 35. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2005/81/ES (UL L 312, 29.11.2005, p. 47).

([46]) UL L 193, 29.7.2000, str. 75.

([47]) Prim. Sporočilo o radiodifuziji, odstavki 53 do 56.

([48]) Glej člen 25a nizozemskega Zakona o konkurenci.

([49]) Odlok državnega sekretarja z dne 13. junija 2001, ki vključuje prilogo „Priročnik o finančni odgovornosti“.

(130) Vendar pa v tej zadevi Komisija ugotavlja, da Odlok ne določa, kako morajo javne radiotelevizijske postaje razporediti stroške, ki so skupni dejavnostim javnih storitev in storitvenim dejavnostim, ki niso namenjene javnosti. Informacije nizozemskih organov dodatno potrjujejo, da javne radiotelevizijske postaje uporabljajo različne metode za razporeditev stroškov. Organi trdijo, da je na individualni ravni dodelitev pravilna, ampak se lahko zaradi izbire posameznih radiotelevizijskih postaj glede razporeditve razlikuje od ene radiotelevizijske postaje do druge. Vendar Komisija ugotavlja, da dejstvo, da ni doslednosti med različnimi radiotelevizijskimi postajami, kaže, da v Odloku ni zadovoljivo predpisano, kako mora razporeditev stroškov potekati.

(131) Na podlagi informacij, ki so jih predložili nizozemski organi, torej ni mogoče skleniti, da so stroški pravilno razporejeni na podlagi sprejetih metod za razporeditev stroškov. Komisija zato meni, da bi bilo treba pri ugotavljanju, ali je bilo državno financiranje sorazmerno s stroški javnih storitev, upoštevati vse neto prihodke komercialnih dejavnosti javnih radiotelevizijskih postaj. To je tudi v skladu z nizozemskim zakonodajnim okvirom, ki se uporablja za sistem javne radiodifuzije in ki radiotelevizijske postaje obvezuje, da za namene javnih storitev uporabijo vse svoje dobičke, vključno z dobički iz komercialnih dejavnosti ([50]).

8.3.2. ***Sorazmernost javnega financiranja***

(132) Glede na odstavek 57 Sporočila o radiodifuziji državna pomoč ne sme presegati neto stroškov javnih storitev, ki jih ima radiotelevizijska postaja. Po izračunu neto stroškov javnih storitev je torej treba ugotoviti, ali skupni znesek državnega financiranja ne presega te številke.

(133) Če ni bilo popolne in smiselne razporeditve stroškov, je treba pri izračunu neto stroškov javnih storitev, kot je bilo navedeno zgoraj, upoštevati neto prihodke vseh dejavnosti, ki so imele neposredno ali posredno korist od javnega financiranja ([51]). Pri določitvi neto stroškov opravljanja javnih storitev ni treba upoštevati samo prihodkov komercialnih „samostojnih“ dejavnosti. To so dejavnosti, ki niso imele neposredne ali posredne koristi – na primer zaradi cenejših proizvodnih vložkov – od državnega financiranja ali ki so plačale polno vrednost vložkov, ki si jih delijo z dejavnostjo javnih storitev ali izhajajo iz nje.

([50]) Številke, ki so jih predložili nizozemski organi, kažejo, da so bile v obdobju preiskave komercialne dejavnosti javnih radiotelevizijskih postaj na splošno dobičkonosne.

([51]) Sporočilo o radiodifuziji, odstavka 55 in 56.

(134) V nizozemskem sistemu javne radiodifuzije ne obstajata niti koncept „samostojnih“ dejavnosti niti smiselna in popolna razporeditev sredstev med različnimi dejavnostmi radiotelevizijskih postaj. Poleg tega Zakon o medijih določa, da je treba uporabiti vse neto prihodke glavnih in stranskih nalog ([52]), stranskih dejavnosti in društvenih dejavnosti ([53]) za opravljanje javnih storitev ([54]).

(135) Zato se neto stroški dejavnosti javnih storitev določijo z upoštevanjem prihodkov iz vseh dejavnosti javnih radiotelevizijskih postaj. Zato je izračun tak:

— prvič, neto stroški javnih storitev se določijo tako, da se od skupnih stroškov opravljanja javnih storitev odštejejo neto prihodki od uporabe javnih storitev (glavne in stranske naloge) ([55]);

— drugič, upoštevajo se vsi neto komercialni prihodki (stranske in društvene dejavnosti);

— tretjič, seštejejo se vse oblike javnega financiranja. Prvič, letno državno financiranje in plačila iz sklada Stifo, ki štejejo za ukrepe „veljavne pomoči“. Drugič, *ad hoc* financiranje (plačila iz sklada FOR in dopolnilnih sredstev) ter plačila iz sklada CoBo, ki štejejo za ukrepe „nove pomoči“.

(136) Vsota vseh zgornjih elementov pokaže, ali skupno državno financiranje presega skupne neto stroške javnih storitev oziroma, z drugimi besedami, ali je prišlo do prekomernega nadomestila nalog javnih storitev ali ne.

(137) Kar zadeva brezplačno zagotavljanje tehničnih storitev in sredstev s strani NOB, bi bilo treba ukrep načeloma upoštevati pri oceni prekomernega nadomestila. Vendar pa ukrepa ni nujno izrecno vključiti v izračune, saj se lahko koristi od brezplačne tehnične storitve štejejo kot izravnalni stroški, ki bi jih sicer bilo treba financirati. Torej če bi morali plačati zadevne stroške, bi to za enak znesek povečalo stroške javnih storitev, za katere so pooblaščene nizozemske javne radiotelevizijske postaje. Vključitev teh stroškov torej ne bi spremenila končnega neto rezultata ([56]).

8.4. Odločitev o sprožitvi postopka in obdobje preiskave

(138) Komisija je v svoji odločitvi o sprožitvi postopka predhodno ocenila znesek prekomernega nadomestila, in sicer v višini 110 milijonov EUR. Izračun je temeljil na nepopolnih številkah o dejanskem znesku prenosov v rezerve in višini rezerv sistema javne radiodifuzije kot celote v obdobju med leti 1992 in 2002. Organi takrat niso predložili popolnih podatkov o posameznih radiotelevizijskih postajah.

(139) Po sprožitvi postopka je Komisija prejela številke o stroških in prihodkih posameznih radiotelevizijskih postaj, ki so podrobnejše od skupnih številk, predloženih ob sprožitvi postopka. Poleg tega nove informacije zagotavljajo dejanske podatke do leta 2005 in vključujejo tudi oceno za leto 2006.

(140) Ta odločba se nanaša na *ad hoc* plačila, ki so se izplačevala od leta 1994, in zajema obdobje do leta 2005. Kar zadeva končni datum, so nizozemski organi pozvali Komisijo, naj upošteva tudi številke iz leta 2006. Vendar pa Komisija meni, da to ne bi bilo primerno, saj so številke za leto 2006 samo ocene za tekoče proračunsko leto.

8.4.1. *Ocena nadomestila posameznih javnih radiotelevizijskih postaj*

(141) Zdi se, da je v obdobju med leti 1994 in 2005 prekomerno nadomestilo prejelo 14 od 19 javnih radiotelevizijskih postaj. Prekomerno nadomestilo je ustvarilo 32 milijonov EUR dobička, ki so jih v glavnem prenesli v svoje programske rezerve.

(142) Vendar je bilo v nekaterih primerih prekomerno nadomestilo uporabljeno za izravnavo prenizkega nadomestila v obdobju pred letom 1994. Nekatere radiotelevizijske postaje so imele na začetku leta 1994 negativno programsko rezervo ([57]). Radiotelevizijske postaje so negativno programsko rezervo lahko prijavile le, če so stroški javnih storitev presegali različne vire financiranja javnih storitev. Z drugimi besedami, negativne programske rezerve so lahko izhajale le iz prenizkega nadomestila za stroške javnih storitev.

(143) Po drugi strani pa je bilo treba vsako morebitno izgubo iz komercialnih dejavnosti financirati iz društvenih rezerv in

([52]) Prihodki od pravic intelektualne lastnine, prihodki od sms sporočil, sponzoriranja, oglaševanja, prodaj vstopnic itd. To je mogoče sklepati iz zgoraj navedenega Finančnega priročnika, ki določa računovodska pravila in načela, kot bi jih morale uporabljati posamezne radiotelevizijske postaje (verzija iz leta 2005, model VII, stran 18).

([53]) Prihodki od stranskih in društvenih dejavnosti so:
1. prihodki od društvenih dejavnosti: ti so na splošno v obliki prispevkov članov, prihodki od društvenih revij in prejetih zapuščin;
2. prihodki od kapitala: to so prihodki od obresti, najema in udeležb;
3. prihodki od revij s televizijskim programom: prihodki od objave revij s televizijskim programom (revije s podrobnostmi o programu, kritikami, oglaševanjem itd.);
4. prihodki od drugih dejavnosti: prihodki od prodaje CD-jev in DVD-jev, prodaje programskih formatov.

([54]) Dopis nizozemskih organov v okviru postopka E-5/2005 z dne 2. junija 2005, evidentirano 7. junija 2005.

([55]) Glej odstavek 26.

([56]) To je v skladu s stališčem Komisije v odločbi o italijanski radiotelevizijski postaji RAI: Odločba Komisije z dne 15. oktobra o ukrepih, ki jih Italija izvaja za RAI SpA, UL L 119, str. 1, 23.4.2004, str. 1.

([57]) Npr. VARA je imela na začetku leta 1994 negativno programsko rezervo v višini 8,5 milijona EUR.

je ni bilo mogoče prikazati v programskih rezervah. Kot navajajo nizozemski organi, so bile društvene rezerve oblikovane iz zasebnih sredstev.

(144) Obstajajo tudi primeri, v katerih se je prenizko nadomestilo za stroške javnih storitev začasno financiralo iz društvenih rezerv. Leta 1993 so nizozemski organi „zamrznili“ društvene rezerve; od takrat naprej se dobičkov od javnih storitev in iz komercialnih dejavnosti ni smelo več prenesti v te društvene rezerve. Vendar pa je bila narejena izjema za povračila plačil, izvršenih iz društvenih rezerv pred letom 1994 za kritje nefinanciranih stroškov javnih storitev. Po navedbah nizozemskih organov je to edina okoliščina, v kateri so se sredstva po letu 1994 še vedno dodajala tem rezervam ([58]).

(145) Komisija meni, da so negativni zneski, zabeleženi v programskih rezervah, in pozitivne razlike društvenih rezerv po letu 1994 nastali le kot posledica predhodnega „prenizkega nadomestila“ za stroške javnih storitev. Posledična izravnava teh vsot se torej obravnava kot upravičeni stroški naloge javnih storitev. Ustreznih zneskov torej ni treba upoštevati pri določitvi prekomernega nadomestila.

(146) Kot je navedeno v odstavku 8.4.1, se je prekomerno nadomestilo na splošno stekalo v programske rezerve. Na podlagi člena 19a(1)h in člena 109a Zakona o medijih je PO leta 2005 prvič sklenil, da bi bilo treba rezerve, ki pri posameznih radiotelevizijskih postajah presegajo 5 do 10 % njihovega letnega proračuna, prenesti na PO ([59]). Ta prenos prav tako pomeni del *ad hoc* ukrepov in se upošteva pri določitvi sorazmernosti nadomestila. Posledica tega je bila, da je ta prenos znižal splošno nadomestilo za posamezne javne radiotelevizijske postaje, a hkrati povečal prekomerno nadomestilo za PO.

(147) Z odštetjem neto stroškov javnih storitev od splošnega financiranja s strani države – za vsako leto od 1994 do 2005, kakor je opisano v oddelku 131, Komisija ugotavlja, da javno financiranje pri nobeni od posameznih radiotelevizijskih postaj ni preseglo 10 % njenega letnega proračuna. Ker se lahko stroški javne radiodifuzije vsako leto razlikujejo, lahko država iz proračunskih razlogov dejansko želi ohraniti nihanja v državnem financiranju na najnižji stopnji in omogočiti, da se določen delež letnega prekomernega nadomestila prenese v naslednje leto. Komisija je to načelo priznala v zadevi danske javne radiodifuzije ([60]).

([58]) To velja za AVRO, KRO, NCRV in VARA. Dopis nizozemskih organov z dne 30. aprila, evidentiran 13. maja 2004.

([59]) Dopis „Publieke Omroep“ z dne 28. julija 2005, ki so ga nizozemski organi poslali 1. septembra 2005 (evidentirano 5. septembra 2005).

([60]) Odločba Komisije z dne 19. maja 2004 o ukrepih št. C2/2003 (prej NN 22/02), ki jih izvaja Danska za TV2/Danmark, C(2004) 1814 (konč.), odstavek 113.

(148) Komisija je v navedeni zadevi navedla, da je treba takšne rezerve ustanoviti za določen namen in regularizirati ob določenem času, tj. odšteti od nadomestila za naslednje leto, če je bilo prekomerno nadomestilo dejansko izvršeno. Torej, če prekomerno nadomestilo ne presega 10 % višine letnega nadomestila, je tako prekomerno nadomestilo združljivo s Pogodbo ES in se lahko prenese v naslednje letno obdobje ter odšteje od zneska nadomestila, ki bo izplačano za navedeno obdobje.

(149) Nizozemski organi so sklenili, da lahko vsaka posamezna radiotelevizijska postaja ohrani samo namensko rezervo v višini največ 5 do 10 % svojega letnega proračuna ([61]). Glede na to omejitev je PO leta 2005 odredil prenos 42,457 milijona EUR rezerv posameznih radiotelevizijskih postaj na PO. Organi so se tudi zavezali, da bodo redno spremljali rezerve in odredili povračilo presežnih zneskov nad 10 % letnega nadomestila od leta 2006 dalje ([62]). Komisija torej meni, da so izpolnjeni pogoji, na podlagi katerih se kot združljiv znesek sprejme znesek prekomernega nadomestila, ki ne presega 10 % letnega proračuna javnih radiotelevizijskih postaj ([63]).

(150) Ker prekomerno nadomestilo ne presega 10-odstotne meje letnega proračuna, se torej lahko šteje za upravičeno za opravljanje javnih storitev in pomoč se tako šteje za združljivo s členom 86(2) Pogodbe ES.

8.4.2. ***Prekomerno nadomestilo PO***

(151) PO je prav tako prejemal nadomestilo za svojo vlogo upravljavca in koordinatorja sistema radiodifuzije. PO opravlja to vlogo kot posebna organizacija, ki od znotraj vodi ločene račune. Nizozemski organi so navedli, da čeprav sta NOS RTV in PO dela enega pravnega subjekta in tudi predložita konsolidirane račune, v nobenem primeru ne bi mogla imeti dostopa do sredstev drug drugega.

([61]) To je 5 ali 10 %, odvisno od višine proračuna radiotelevizijske postaje.

([62]) V osnutku predloga novega zakona o medijih (Zakon o medijih za leto 2007) je nizozemska vlada uvedla pravilo, ki določa, da se bodo rezerve spremljale letno in da je treba vsako presežno rezervo (rezervo nad 10 % letnega nadomestila) prenesti nazaj v AOR, ki ga upravlja Organ za medije. Nizozemska vlada se je z dopisom z dne 4. maja 2006 obvezala, da bo to pravilo vključila v Proračunski zakon za leto 2006, ki zagotavlja uporabo do sprejetja „Zakona za medije za leto 2007“.

([63]) V praksi 5 % ali 10 %, kot določijo nizozemski organi.

(152) Na podlagi ločenih računov za PO in v skladu z zgoraj opisanim pristopom Komisija ugotavlja, da je PO prejel skupno prekomerno nadomestilo v višini 55,908 milijona EUR, kar ne vključuje rezerv, ki so se leta 2005 prenesle od posameznih radioteleviziskih postaj. Prenos rezerv je znašal 42,457 milijona EUR. Če se upošteva ta prenos, prekomerno nadomestilo PO v celoti znaša 98,365 milijona EUR (55,908 milijona EUR + 42,457 milijona EUR).

Preglednica 4

Pregled letnega financiranja PO (1994–2005) zneski x 1 milijon EUR ([64])

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Skupaj
Stroški javnih dejavnosti	53,1	60,5	61,8	64,6	69,3	77,3	89,0	94,7	100,4	91,2	91,9	95,2	948,9
Prihodki od javnih dejavnosti	0	0	0	0,7	3,3	3,5	2,5	2,6	3,4	0,2	0	0	16,2
Neto stroški javnih dejavnosti	**53,1**	**60,5**	**61,8**	**63,9**	**66,0**	**73,8**	**86,4**	**92,0**	**97,0**	**90,9**	**91,9**	**95,2**	**932,7**
Neto rezultat komercialnih dejavnosti	**5,7**	**5,9**	**6,5**	**7,3**	**10,7**	**16,0**	**13,7**	**12,0**	**10,8**	**13,1**	**22,3**	**9,7**	**133,7**
Potreba po javnem financiranju	**47,5**	**54,6**	**55,3**	**56,5**	**55,4**	**57,8**	**72,7**	**80,0**	**86,2**	**77,8**	**69,6**	**85,5**	**799,0**
Letna plačila	49,4	55,6	58,3	58,9	62,3	70,7	68,7	74,6	78,6	85,4	78,0	79,3	819,6
Letna plačila iz sklada Stifo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupno letno nadomestilo	**49,4**	**55,6**	**58,3**	**58,9**	**62,3**	**70,7**	**68,7**	**74,6**	**78,6**	**85,4**	**78,0**	**79,3**	**819,6**
Rezultat pred *ad hoc* plačili	**1,9**	**1,0**	**3,0**	**2,3**	**6,9**	**12,8**	**- 4,0**	**- 5,4**	**- 7,6**	**7,6**	**8,4**	**- 6,2**	**20,7**
Plačila iz sklada FOR	0	0	0	0	0	0	7,1	6,1	5,2	7,0	5,6	2,8	33,9
Plačila iz dopolnilnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plačila iz sklada CoBo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenos presežnih rezerv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42,5	42,5
***Ad hoc* plačila skupaj**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7,1**	**6,1**	**5,2**	**7,0**	**5,6**	**45,3**	**76,3**
Izredne postavke	0	0	0	0	0	0,9	0	0,2	0,2	0	0	0	1,4
Skupni znesek prekomernega/preniz-kega nadomestila	**1,9**	**1,0**	**3,0**	**2,3**	**6,9**	**13,7**	**3,1**	**0,9**	**- 2,1**	**14,5**	**14,0**	**39,1**	**98,4**

([64]) Razlike med besedilom in preglednico zaradi zaokroževanja.

(153) Po mnenju Komisije se prekomerno nadomestilo v višini 98,365 milijona EUR ne šteje kot nujno za delovanje javnih storitev in zato ne more biti upravičeno do odstopanja glede prepovedi za državno pomoč iz člena 86(2). Prekomerno nadomestilo se torej ne šteje za združljivo pomoč in bi ga moral PO načeloma povrniti.

(154) Vseeno se zdi, da prekomerno nadomestilo presega skupna *ad hoc* plačila, ki so se nabrala PO. PO je prejel 33,870 milijona EUR v obliki *ad hoc* plačil iz državnega proračuna za medije ter *ad hoc* prenos v višini 42,457 milijona EUR od drugih radiotelevizijskih postaj. To skupaj znaša 76,327 milijona EUR plačil, prejetih na podlagi *ad hoc* ukrepov. Poleg tega so *ad hoc* plačila ustvarila tudi obresti, ki bi jih bilo treba upoštevati pri določitvi zneska sredstev, ki niso bila prejeta v okviru „ukrepov veljavne pomoči". Zato bi bilo treba povračilo omejiti na 76,327 milijona EUR z obrestmi, ker je bilo „preostalo" prekomerno nadomestilo dodeljeno z veljavno pomočjo in ga ni mogoče povrniti.

8.5. Protikonkurenčno obnašanje na komercialnih trgih

(155) Kot je pojasnjeno v Sporočilu o radiodifuziji, Komisija meni, da se protikonkurenčno obnašanje javnih radiotelevizijskih postaj ne more šteti kot potrebno za opravljanje javnih storitev. V odločitvi o sprožitvi formalnega postopka preiskave je Komisija navedla naslednja možna izkrivljanja trga:

8.5.1. *Kabelski prenos*

(156) V vzorčni pogodbi, sklenjeni leta 1985 med radiotelevizijskimi postajami in kabelskimi operaterji, je na zahtevo nizozemske vlade določeno, da kabelski operaterji ne plačajo za pravice intelektualne lastnine za prenos nizozemskih javnih televizijskih programov. Povsem upravičeno se lahko sprašujemo, ali je PO ravnal kot običajni upravljavec trga, s tem ko se je odrekel plačilu za pravice intelektualne lastnine s strani kabelskih operaterjev, saj se je odpovedal poslovnemu dohodku

(157) Nizozemski organi trdijo, da dejstvo, da PO ne zahteva provizije za pravice intelektualne lastnine, ni nujno v nasprotju s tržnim obnašanjem. Navsezadnje tudi komercialne radiotelevizijske postaje ne zahtevajo provizije od kabelskih operaterjev za prenos svojih programov ([65]).

([65]) Po navedbah VECAI (združenje kabelskih operaterjev) NOS pravzaprav prejema plačilo s strani VECAI, čeprav se slednje imenuje drugače. Vendar pa NOS tega plačila ne šteje kot provizijo za pravice intelektualne lastnine.

(158) Dejansko so lahko poslovne pogodbe med radiotelevizijskimi postajami in kabelskimi operaterji različne glede na dejstvo, da transakcija vključuje izmenjavo storitev prenosa proti razpoložljivosti vsebine, kar je koristno za obe strani. Komisija zato ugotavlja, da ni jasnih znakov, da je PO ravnal v nasprotju s tržnim obnašanjem in da je s tem, ko se je odpovedal poslovnim prihodkom, povečal potrebo po državnem financiranju.

8.5.2. *Oglaševalski trg*

8.5.2.1. *Domnevno nelojalno zniževanje cen za rating GRP 20–49*

(159) Ob sprožitvi formalnega postopka preiskave Komisija ni imela zadostnih dokazov, da je STER dejansko nelojalno znižal cene. Vseeno je treba oceniti informacije, ki so jih po sprožitvi preiskave predložili pritožniki in nizozemski organi.

(160) Odstavek 58 Sporočila navaja, da bi lahko javne radiotelevizijske postaje poskušale znižati cene oglaševanja, saj bi s tem zmanjšale prihodke konkurentov. Vendar pa je treba upoštevati, da javne radiotelevizijske postaje na Nizozemskem oglaševalskih dejavnosti ne izvajajo neposredno, ampak jih izvaja ločena organizacija, imenovana STER. STER mora v skladu s svojim poslanstvom izkoristiti čas, ki je na voljo za oglaševanje, tako da lahko optimalno prispeva k osrednjemu financiranju javnih radiotelevizijskih postaj. Deluje kot posrednik, katerega naloga je ustvarjati čim višje dobičke od prodaje oglasnega prostora javnih radiotelevizijskih postaj. Kot je že bilo navedeno v odstavku 17, STER prenese prihodke od oglaševanja neposredno v proračun za medije.

(161) Vsako nelojalno zniževanje cen s strani organizacije STER morebiti izhaja iz nekaterih ali vseh naslednjih okoliščin: STER ima v primerjavi s svojimi konkurenti nižje cene, tržni delež je povečan in prihaja do izgube prihodkov za STER.

(162) Prvič, kot je Komisija navedla tudi v odločitvi o sprožitvi formalnega postopka preiskave, bi bilo mogoče primerjavo med cenami javnih in zasebnih podjetij za prodajo oglasov obravnavati kot pomemben ukrep pri merilih, navedenih v odstavku 58 Sporočila o radiodifuziji.

(163) Za primerjavo cen je najustreznejša ciljna skupina 20–49 let. Kot je mogoče sklepati iz spodnje preglednice 5, obstajajo različne podskupine, pri čemer skušajo mnoge pritegniti gledalce v starostni skupini 20–49 let:

Preglednica 5

Odstotek za ciljni rating GRP („gross rating points“), ki ga je leta 2004 pridobil STER.

Ciljna skupina	13+	20–34	35–49	50–64	20–49	Kupci 20–49	Kupci 20–49 + otrok	Moški	Ženske 20–34
Pridobljen	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 27. januarja 2005.

(164) V preglednici 5 je navedeno, da STER gledalcem večinoma prodaja oglaševalski prostor. Od leta 1999 se je zmanjšal tržni delež STER-a pri oglaševanju in gledalcih, ki so jih dosegle javne radiotelevizijske postaje v ciljni skupini 20–49 let. V ciljni skupini 20-49 leto so bile oglaševalcem zaračunane take cene:

Preglednica 6

Bruto cene na GRP 20–49 let (18:00–24:00), v obdobju med leti 1995 in 2005 v EUR

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	1 470	1 496	1 499	1 315	1 485	1 541	1 562	1 624	1 816	1 932	1 890
Komercialne radiotelevizijske postaje	1 337	1 314	1 366	1 399	1 438	1 637	1 667	1 675	1 753	2 055	2 087

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 3. februarja 2006.

(165) Na podlagi zgoraj navedenih podatkov so bile cene STER-a po ceniku za GRP 20–49 samo nekoliko nižje od cen po ceniku komercialnih radiotelevizijskih postaj. Po navedbah nizozemskih organov radiotelevizijske postaje in STER zagotavljajo precejšnje popuste. Zdi se, da komercialne radiotelevizijske postaje odobrijo mnogo višje popuste, zlasti od leta 1998 dalje. Ti popusti so navedeni spodaj:

Preglednica 7

Dejanski popusti, odobreni v obdobju med leti 1994 in 2005, v %

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Komercialne radiotelevizijske postaje	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 24. februarja 2006.

(166) Čeprav ima STER manj zanimivo občinstvo kot komercialne radiotelevizijske postaje – ima nizko selektivnost, zato je manj sposoben ponuditi zelo posebno ciljno skupino – in nižji tržni delež gledalcev in oglaševanja (glej spodnjo preglednico 9), so njegove neto ceno višje od tistih, ki jih zaračunavajo komercialne radiotelevizijske postaje.

Preglednica 8

Bruto cene na GRP za ciljno skupino 20–49 let (18:00 –24:00), v obdobju med leti 1995 in 2005 v EUR

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Komercialne radiotelevizijske postaje	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(167) Iz preglednice 9 je poleg tega mogoče sklepati, da obstaja jasna povezava med zmanjšanjem deleža gledalcev in deleža oglaševanja za javno radiodifuzijo. Ni dokaza, da STER povečuje svoj tržni delež z morebitnim dampingom cen ali vsaj ohranja ta delež kljub zmanjšanju deleža gledalcev radiotelevizijskih postaj, ki so njegove stranke. Nasprotno, STER izgublja svoj oglaševalski tržni delež približno tako hitro, kot javne radiotelevizijske postaje izgubljajo gledalce.

Preglednica 9

Tržni deleži gledalcev in oglaševanja

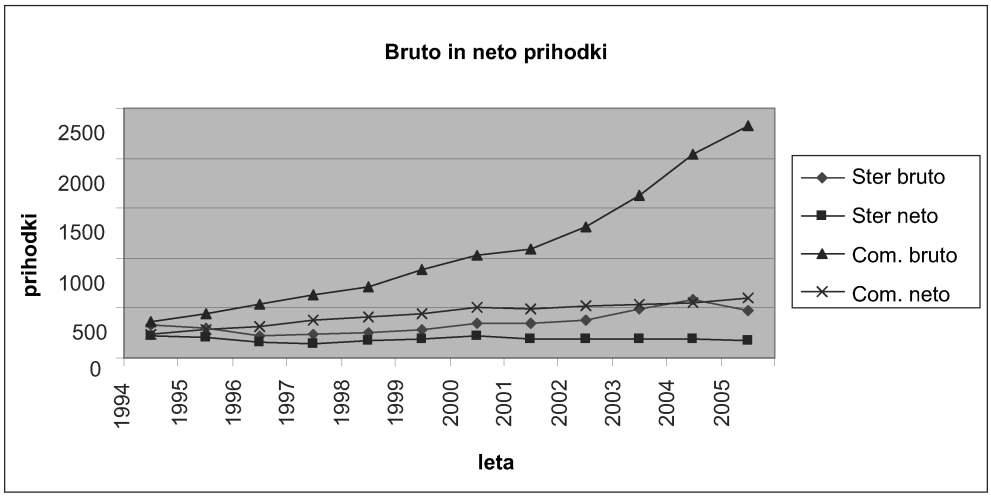
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Gledalci komercialnih radiotelevizijskih postaj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Oglaševanje na komercialnih radiotelevizijskih postajah	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Gledalci javnih radiotelevizijskih postaj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Oglaševanje na javnih radiotelevizijskih postajah	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Vir: dopis nizozemskih organov z dne 3. februarja 2006.

(168) Ni dokaza, da STER izgublja oglaševalske prihodke, da bi tako povečal svoj tržni delež.

Graf 1

Razvoj bruto in neto prihodkov

(169) Na podlagi preglednice 7 in grafa 1 lahko ugotovimo, da je STER ponujal precejšnje popuste. Vendar pa je iz grafa 1 prav tako mogoče sklepati, da so kljub tem popustom neto prihodki iz oglaševanja ostali relativno konstantni. Uporaba popustov ni povzročila večje spremembe v prihodkih.

(170) Zato se zdi, da na nizozemskem oglaševalskem trgu niso nastopile okoliščine, ki običajno spremljajo nelojalno nižanje cen – to so: nižje cene, povečanje tržnega deleža in začasna izguba prihodkov. Znova je treba poudariti, da je STER podjetje, ki je neodvisno od javnih radiotelevizijskih postaj, katerih prihodki gredo neposredno v medijski proračun. Zato mora Komisija ugotoviti, da ni znakov, da je STER nelojalno znižal cene do obsega, ki je povzročil neupravičeno izgubo prihodkov, kar je povečalo potrebo bo dodatnem državnem financiranju sistema javne radiodifuzije.

8.5.2.2. *Merilo uspešnosti za primerjavo cen oglaševanja*

(171) SBS Broadcasting BV je trdil, da „samo primerjava cen za rating GRP 20–49, ki se plačajo STER-u ali IP in/ali SBS, ne more biti izključno merilo pri odločitvi, ali STER nelojalno znižuje cene ali ne“.

(172) SBS še navaja, da so oglaševalci pripravljeni plačati dodatno premijo za rating GRP 20–49, ki ga ponuja STER, predvsem zato, ker doseže tudi ljudi zunaj ciljne skupine. Cene STER-a za rating GRP 13+ (kategorija najstnikov) za dejansko objavo so dejansko mnogo nižje od cen komercialnih tekmecev za rating GRP 13+. Ta vprašanja je Komisija predložila nizozemskim organom ([66]).

(173) Glede prvega vprašanja je treba takoj na začetku pojasniti, da želijo marketinška podjetja pri oglaševanju svojih izdelkov doseči ciljno skupino. Občinstvo zunaj ciljne skupine ni pomembno. Eno od meril za pridobitev oglaševalskega časa je selektivnost ciljnega občinstva. Če oglaševalski časovni blok ni selektiven, tj. če je v njem veliko tako imenovanih „smeti“ (oglaševanje, ki doseže ljudi zunaj ciljne skupine), potem postane oglaševalski časovni blok manj zanimiv. Ker ima oglaševanje, ki ga prodaja STER, nizko selektivnost, privablja širok razpon gledalcev, zato STER po mnenju nizozemskih organov dejansko težko ohrani svoje oglaševalske tarife. Drugič, rating GRP 13+ je manj pomemben od GRP 20–49. Informacije iz preglednice 5 kažejo sorazmerno majhno pomembnost ratinga GRP 13+ in jasno nakazujejo, da rating GRP 13+ pri primerjavi cen ni odločilen. V skladu z navedbami nizozemskih organov je rating GRP 20–49 veliko pomembnejši. Dejstvo, da so cene ratinga GRP 13+ pri STER-u nižje, še ne dokazuje, da gre za splošno nelojalno zniževanje cen javnih radiotelevizijskih postaj.

([66]) V dopisu nizozemskim organom z dne 4. januarja 2005.

8.5.2.3. *Sklepne ugotovitve o oglaševanju*

(174) Zato se kljub dejstvu, da je STER ponudil znatne popuste, skupni prihodki, ki izhajajo iz oglaševanja, niso znižali, temveč so ostali nespremenjeni. Po presoji drugih argumentov in odgovorov nizozemskih organov je Komisija sklenila, da trenutno ni dokazov, da si STER ni prizadeval doseči čim višjih prihodkov iz oglaševanja in da bi njegovo ravnanje povečalo potrebo po državnem financiranju.

8.5.3. ***Pravice za prenos nogometnih tekem***

(175) Ko je Komisija sprožila postopek, je ugotovila, da ni jasnih kazalnikov za ugotovitev, da radiotelevizijske postaje plačujejo pravice za prenos nogometnih tekem po ceni, ki je strukturno nad tržno vrednostjo. Eden od razlogov je bil, da so javne radiotelevizijske postaje med pogajanji ponudile višje zneske, kot so jih bile pripravljene ponuditi komercialne radiotelevizijske postaje. CLT-UFA se je pritožila, da nizozemske javne radiotelevizijske postaje plačujejo za pravice za prenos nogometnih tekem visoke cene. Komisija je nadela, da bo dodatno ocenila te razmere.

(176) Preiskava, ki je sledila, ni zagotovila dokazov, da so javne radiotelevizijske postaje ponudile boljše cene kot komercialne, niti da so javne radiotelevizijske postaje pridobile pravice za prenos nogometnih prireditev v obsegu, ki bi lahko na trgu povzročil izključitev tekmecev. Dejansko se je ugotovilo, da so imele v nekaterih primerih komercialne radiotelevizijske postaje v obdobju preiskave pravice za prenos pomembnih nogometnih tekem (glej odstavek 55).

(177) Toda med trenutnim postopkom ni bilo mogoče ugotoviti določenih protikonkurenčnih dejavnosti, bo vprašanje, ali sistem kot takšen zagotavlja dovolj nadzornih ukrepov, da se prepreči možnost protikonkurenčnega ravnanja, predmet postopka E-5/2005 o veljavni pomoči.

9. SKLEPNE UGOTOVITVE

(178) Zaradi zgoraj navedenih razlogov je Komisija ugotovila, da je bilo zavodu NOS izplačano prekomerno nadomestilo za naloge, ki jih opravlja v okviru PO, in sicer v višini 98,365 milijona EUR, ter da je bil ta znesek dodeljen z ukrepi državne pomoči, ki se ne morejo obravnavati kot združljivi s skupnim trgom na podlagi člena 86(2) Pogodbe ES, in ga je treba zato izterjati od zavoda NOS.

(179) Ker prekomerno nadomestilo presega skupna *ad hoc* plačila zavodu NOS za naloge, ki jih opravlja v okviru PO, v skupnem znesku 76,327 milijona EUR, bi bilo treba povračilo omejiti na 76,327 milijona EUR s pripadajočimi obrestmi, ker je bil „preostanek“ prekomernega nadomestila dodeljen z veljavno pomočjo in ga ni mogoče izterjati –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. *Ad hoc* državna pomoč, ki jo je Nizozemska odobrila zavodu NOS za naloge, ki jih opravlja v okviru PO, združljiva s skupnim trgom.

2. Nezdružljivo *ad hoc* državno pomoč je treba od zavoda NOS izterjati. Znesek, ki ga je treba izterjati, znaša 76,327 milijona EUR skupaj s pripadajočimi obrestmi.

3. *Ad hoc* državna pomoč, ki jo Nizozemska odobri posameznim javnim radiotelevizijskim postajam je združljiva s skupnim trgom, če je posledica take pomoči prekomerno nadomestilo za opravljanje javnih storitev, presežek se zadrži v rezervi za določen namen, a ne sme znašati več kot 10 % letnega proračuna radiotelevizijske postaje, upoštevanje te omejitve pa mora redno spremljati Nizozemska.

Člen 2

1. Nizozemska sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi od PO izterja pomoč iz člena 1, ki je bila nezakonito dana na voljo upravičencu.

2. Izterjava se izvede nemudoma in v skladu s postopki iz nacionalne zakonodaje, če omogočajo neposredno in učinkovito izvajanje odločbe. Pomoč, ki jo je treba izterjati, vključuje obresti od dneva, ko je bila dana na razpolago upravičencem, do dneva njene izterjave.

3. Obresti, ki se izterjajo v skladu z odstavkom 2, se izračunajo po postopku iz členov 9 in 11 Uredbe (ES) št. 794/2004 ([67]).

4. V dveh mesecih po uradni objavi te odločbe mora Nizozemska od upravičenca iz člena 1 zahtevati, naj povrne nezakonito in nezdružljivo pomoč skupaj s pripadajočimi obrestmi.

Člen 3

Nizozemska v dveh mesecih po razglasitvi te odločbe obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela ali jih namerava sprejeti za uskladitev s to odločbo. Te informacije zagotovi z vprašalnikom, ki je priložen v Prilogi 1 te odločbe. Nizozemska mora v istem roku predložiti vse dokumente z dokazili, da so bili uvedeni postopki za izterjavo proti upravičencu nezakonito dodeljene in nezdružljive pomoči.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Nizozemsko.

V Bruslju, 22. junij 2006

Za Komisijo

Neelie KROES

Članica Komisije

([67]) UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

PRILOGA

INFORMACIJE GLEDE IZVAJANJA ODLOČBE KOMISIJE C 2/2004

1. **Skupno število upravičencev in skupni znesek pomoči, ki jo je treba izterjati**

1.1 Prosimo, da podrobno obrazložite, kako se izračuna znesek pomoči, ki ga je treba od posameznih upravičencev izterjati.

— Glavnica

— Obresti

1.2 Kolikšen je skupni znesek nezakonite pomoči, dodeljene po tej shemi, ki jo je treba izterjati (bruto protivrednosti pomoči, cene ...):

1.3 Kolikšno je skupno število upravičencev, ki morajo povrniti nezakonito pomoč, dodeljeno po tej shemi:

2. **Predvideni in že sprejeti ukrepi za izterjavo pomoči**

2.1 Prosimo, da podrobno opišete, kateri ukrepi so predvideni in so bili že sprejeti za takojšnjo in učinkovito izterjavo pomoči. Kjer je to ustrezno, navedite tudi pravno podlago za sprejete/predvidene ukrepe.

2.2 Do kdaj bo pomoč v celoti povrnjena?

3. **Informacije po posameznih upravičencih**

Prosimo, da v spodnji tabeli navedete podatke o posameznih upravičencih, od katerih je treba izterjati nezakonito pomoč, dodeljeno po tej shemi.

Identiteta upravičenca	Znesek nezakonito dodeljene pomoči (*) Valuta: ….	Povrnjeni zneski (°) Valuta:

(*) Znesek pomoči, dan na razpolago upravičencu (v bruto protivrednostih pomoči, v cenah ....).
(°) Povrnjeni bruto zneski (vključno z obrestmi).